

קול קהילתי

יורל ע"י

התאחדות אברכים
דקהל יטב לב דסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל בני ברק

פרשת אחרי – קדושים תשפ"ג אבות פרק ג'

תוכן הענינים

- א ציצים ופרחים.....
- ב מזהב שב"א.....
- ג פרי תמרים.....
- ד פניני יואל.....
- ה מקרא ואגדה.....
- ו משלחן בית הוראה.....
- ז למען ידעו.....
- ח לא שינו את לשונם.....
- ט היטיבו נגן.....
- י לקרשינו.....
- יא יומא דהילולא.....
- יב משלחן גבוה.....

זמנים לשבת קודש

- הדלקת הנרות..... 6:55
- עלות השחר..... 5:19
- הנץ החמה..... 6:02
- סוף זמן קרי"ש א'..... 8:29
- סוף זמן קרי"ש ב'..... 9:18
- סוף זמן תפילה..... 10:25
- חצות היום..... 12:38
- שקיעת החמה..... 7:14
- מוצאי שב"ק..... 8:31

לוח השיעורים

בחבורות דקהילתינו הק'

יסודי התורה
מסכת נזיר ז. – ט.

תורתך שעשועי
מס' מנחות ע"ט – פ"ב

שונה הלכות
א"ח סימן תרמ"ז ס' ב-ו

ויואל משה
אות קנ"ג – קנ"ז

אהבת קדושים
זכרים פ"ג מש"ג –
מנחות פ"ב מש"ד

Cong. Yetev Lev
D'Satmar
Bnei Brak

קהל יטב לב
ד'סאטמאר
בני ברק יצ"ו

בדפוס תמוז
בדפוס חתונה
בדפוס חתונות
בדפוס חתונות
בדפוס חתונות
בדפוס חתונות

מחירי עזר כחן כחן וכו' - במסגרת כחן כחן רבני שליט"א - בראשות מרדכי הערצ' ראש ישיבתנו שליט"א

תורתנו מגן לנו היא מאירת עינינו

בשמחה רבה אנו מודיעים בזה לכל אנ"ש
קהל עדתינו הקטנים עם הגדולים שיחיו

כי אי"ה ביום ל"ג בעומר הבעל"ט

על פני שטח מיוחד לאנ"ש
בשעות אחר הצהריים

יבן תיערך שם
מעמד מיוחד של 'מנהג החאלאקע' לילדי אנ"ש שיחיו
ומסיבת לחיים רבתי

נס השנה תקיים אי"ה
נסיעה מאורגת במיוחד לשביעות רצון אנ"ש
- מכירת כרטיסי נסיעה תקיים אי"ה בשבוע הבא בבתי מדרשינו -

ימליץ טוב בעדינו אדונינו בר יוחאי

בכבוד רב
הנהלת הקהילה

נ.ב. לבית יעקב אלו הנשים
יסודר מקום מיוחד ונפרד.

עיצים ופרחים

דברי תורה נחמדים על פרשת השבוע

כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו וכמעשה ארץ כנען. הלהוטים אחר תאות עולם הזה, ומחר ימותו לא תעשו, אלא ובחוקותי תלכו ובמשפטי ללכת בהם אני ה' אלקיכם לדבקה בו, כי יפה שעה אחת קורת רוח בעולם הבא מכל חיי עולם הזה (אבות ד, יז) שוב אמר תעלה למדרגה יותר נכבדת, שתעשו משפטי וחוקותי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם חיי עולם הזה, ולא תבקשו קורת רוח של עולם הבא, כי יפה שעה אחת תשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מכל חיי עולם הבא.

תורת משה

בפרשת קדושים הפתיחה קדושים תהיו. ופירוש גם כן שהוא הבטחה, שאז יהיה קדושים לקיים כל הכתוב בפרשה, שאי אפשר לאדם לקיים המצוות הכתובות בפרשה זו, אם לא כאשר יהיה קדוש בכל הכתוב קודם. למשל מצות ואהבת לרעך שאין ביד האדם כלל לקיימו, דמה יעשה ולבו מכל מקום שונאו, או אינו אוהבו, וכל השתדלות הלב שיאהבנו כמוהו ממש לא יועילנו, אם לא קדם להגיע למדריגת הקדושה.

דובר צדק

קדושים תהיו כי קדוש אני ד'. יש לדקדק מה שאמר דבר אל כל עדת ישראל שיהיו קדושים, ולכאורה יש להמליץ על ישראל, וכי אפשר איש שעוסק בדרך ארץ שיהיה קדוש כמלאך. אך יש לומר, דהתורה מזהיר את כל ישראל שיהיו מוכנים לעבודת ה', קדושים הוא לשון הזמנה והכנה, ובאמת הקדוש ברוך הוא אין רוצה רק הכנה, כמו דאמרינן (יומא לח:)

יש לומר על ההמשך אחרי מות קדושים. על הא דאמרו חכמינו ז"ל (ברכות סג:): זאת התורה אדם כי ימות באהל, אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. וזה אחרי מות קדושים, אם אדם ימית את עצמו, אז הוא יכול להיות קדוש.

בזאת יבא אהרן אל הקדש. זאת בגימטריא ת"ח כמנין 'צום קול ממון' בחינת תשובה תפלה צדקה, שיעסוק תמיד בתשובה תורה צדקה, ובזאת יבוא אל הקודש שימשוך עליו קדושה מלמעלה. וזה פירוש הכתוב (תהלים צב, ג): 'איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת', היינו אפילו כשהיה מקודם בבחינת 'איש' חכם ומוחזק בחסידות, כשעוזב 'זאת', ונעשה 'בער' וריק מתורה של בעל פה, אז 'לא ידע', אינו יכול להמשיך עליו דעת דקדושה, 'וכסיל' שנעשה כסיל ושוטה 'ולא יבין את זאת' לעסוק בתורה תפלה צדקה, שעל ידי זה יכולים לבוא

לקדושת השם יתברך. וזה שמזהיר הכתוב בזאת יבוא אהרן אל הקודש, שאין דרך אחר לבוא להקדושה העליונה, אלא על ידי בחינת זאת - 'תורה תפלה צדקה'.

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם. מורה גודל החסד שיתברך שמו עושה עמנו, כי היה אפשר לומר שאף שמוחל יתברך שמו ומכפר לנו, עם כל זה נשאר איזה כתם, לזה אמר לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' בלא שום כתם, גם הוא מלשון 'בהירות', כמו (שמות כד, י): עצם השמים לטהר, שיהיה לכם בהירות ולא יהיה שום כתם מעונותיכם.

ואשה אל אחותה לא תקח

מקשים העולם הלא הראשונה שלקח הוא אשתו והשניה היא אחותה, א"כ היה לו לומר אחות אשתך לא תקח, או אחותה של אשה לא תקח, וי"ל דהנה אינא בגמ' עתיד הקב"ה לעשות סעודה לצדיקים ביום שיגמול חסדו וכו' לאחר שאוכלך ושותך אומר לו לעקב טול וברך אומר להן איני מברך שנשאתי שתי אחיות בחייהן שעתידה תורה לאוסרן עלי. ויש לדייק קצת על הוספת הלשון לאוסרן עלי, וכי רק עליו אסרה התורה.

וי"ל דכשעבד יעקב אצל לבן היה כל מגמתו וחפצו לרחל כמבואר בפר' וצא ואף שנשתרבו אח"כ שלקח את לאה בראשונה מ"מ רחל נקראת אשתו, ולא נקראת אחות אשתו. ולפי זה י"ל שהכתוב מרמז על יעקב אבינו, ואשה היא הנקראת אשתו שאותה לקח בשניה אל אחותה אחר שלקח את אחותה ומדויק נמי הלשון שאומר יעקב שעתידה תורה לאוסרן עלי כי יעקב הרגיש בכך חטא וחסרון שלא יברך, משום שלשון הפסוק ואשה אל אחותה רומזת עליו. (הרבי' העשיל מקראקא זי"ע)

איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו.

יש לפרש בהקדם דברי המדרש כבוד את אביך ואת אמך כדי שאדור ביניכם, והנה אמרו ז"ל במדרש ששאל ההוא מינא את ר' אלעזר ור"י איך המלך גזר גזירה והוא עצמו אינו עושה וכו' והיאך הקב"ה מוריד גשמים בשבת, דהוה הוצאה מרשות לרשות, והרי הוא כביכול מקיים כל התורה כולה, והשיב לו שכל העולם כולו שלו הוא, והוי כמטלטל בחציצו וברשותו וכו'.

זהו שאמר הכתוב איש אמו ואביו תיראו ואם כן אדור ביניכם כדברי המדרש הנ"ל, ויהיה כל הארץ נחשב כרשותי וכחציצו ועל ידי זה ואת שבתותי תשמורו "שבתותי" היינו שבת שלי, היינו כיון שאדור ביניכם ובזה לא יהיה פתחון פה למינים.

(ראשי בשמים להגה' קרבי ישעי' מושקאט מפראגא זי"ע)

לא תעשו עול במשפט לא תשא פני דל ולא תהדר פני גדול בצדק תשפט עמיתך.

פתח בלשון רבים לא תעשו, וסיים בלשון יחיד לא תשא ולא תהדר בצדק תשפט. נראה לפרש דלא תעשו עול במשפט קאי על בעלי הדין דהכתוב אומר שלא יעשו בעלי הדין עול במשפט, לבוא במרמה ובטענות כחבות ובכך לגרום לדין שיצא שלא בצדק דינם, ואם לא תעשו עול במשפט, אזי יקיים הדין בצדק תשפט עמיתך. (מלא העמוד)

הבא לטהר מסייעין אותו. וזה שאמר קדושים תהיו שתהיו מוכנים לעבודה, ואז אסייע לכם כי קדוש אני, פירוש גם אני מוכן לסייע לכם שתהיו עובדי ה', כמו שנאמר (משלי כז, יט) כמים הפנים אל פנים, ונאמר (שם ח, יז) ומשחרי ימצאוני.

קדושים תהיו כי קדוש אני ה'.

שמעתי מהרב המוכיח מוה"ר יודא ליב גילנר, והקושיא מה זה נתינת טעם, כי אדרבה מי יוכל לדמות צורה ליוצרה, שיהיה קדוש כמו השם יתברך. וביאר, כי מאחר שנשמות ישראל נאצלים מעצמותו יתברך, וכמו שכתוב (בראשית ב), ויפח באפיו, וכל הנופח מעצמותו הוא נופח. אם כן זה שאמר קדושים תהיו, שמצד ההכרח לבסוף תהיו קדושים, אחר כמה גלגולין וסגופין, כדי שלא ידח ממנו נדח כי קדוש אני, אם כן עצה היעוצה, שמיד תהיו קדושים מאחר שאין ברירה.

קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם וכו' איש אמו ואביו תראו וכו'.

פי' שזה הכתוב בא לומר כאן שבאלו המצוות שכתובין להלן תוכל להיות קדוש. (אף דכתיב לא תוסיפו ולא תגרעו) דהיינו שתוכל להוסיף עליהם עוד חומרא, והיינו קדש עצמך במותר לך (שפי' חז"ל) ותקבל שכר על זה דמצוה הוא, איש אמו ואביו תראו וכו' דבאלו המצוות תוכל להוסיף עליהם עוד חומרא, דענין כבוד אב ואם אין לה שיעור. (כדאיתא בקדושין) ותקבל שכר על זה כי מצוה הוא ותהא נקרא קדוש, ודו"ק, ותשכח כמעט בכל המצוות שנזכרו בסדרה זו כולן הן באופן הזה דנוכל להוסיף עליהם חומרות. מהרי"ל דיסקין

ואהבת לרעך כמוך וגו'.

פירוש הפסוק "ואהבת לרעך", שמור שאתה תתנהג עם רעך באהבה ואחדות, "כמוך אני ה'", שאני ה' אהיה כמוך, והוא בסוד (תהלים קכא) "ה' צלך" שנתבאר בדברי מרן אלקי הבעש"ט, שכמו שאדם מתנהג למטה עם חבירו וריעו, באהבה ובמדות טובות, וכך יתנהג עמו מלך עליון, וכמו הצל, של תנועה שאדם עושה כך עושה הצל כנגדו, כן הוא יתברך עם האדם, וזהו "ואהבת לרעך", כי "כמוך אני ה'", להתנהג גם עמך באהבה וכל טוב.

הוכח תוכיח את עמיתך וגו' אני ה'.

על פי משל בעל מלאכה שהוא טוב במלאכתו, אינו רוצה ליקח בגד קרוע וגרוע, כי השכר הוא מועט והמלאכה מרובה, והמלבוש יהיה נקרע עוד, אם כן אינם נותנים לו שכרו משלם. אם כן גם בתוכחה דרך לומר כן, שלא אוכיח רק אנשים טובים שאינם חסרים רק מעט, אבל לאנשים ריקים מה תועלת בהתוכחה, הרי מיד חוזרים לסורם, ומה שכר אקבל מזה משמים, כמו שכתוב ולמוכיחים יונעם וכו'. ולזה אמר הכתוב אני ה' 'נאמן לשלם שכר'.

תפארת שלמה

מזמור שיצור ליום השבת

ביקרא דאורייתא שמחים אנו להודיע בזה לכלל ציבור אנ"ש שיחיו
כי בשבת קודש זו אחה"צ, וכן במשך כל שבתות הקיץ

ילמד

הרה"ג
דומ"ץ דקהילתינו
שליט"א

שיעורי הלכה - בהלכות שבת - סימן שי"ח
בנדשא: הנאה ממעשה שבת והמסתעף

השיעורים יתקיימו
בשב"ק אחה"צ בזמן הדלקה"נ
בבית מדרשינו הגדול [למעלה]

זכרו תורת משה במצוות שבת גרוסה

בברכת שבתא טבא

ההנהלה

והלך לפניך צדקך

במלאות שנה תמימה, ימים ימימה, מפטירת ידידנו הבלתי נשכח החשוב והנכבד מפארי קהילתנו, שקד על התודה ועל העבודה בבית מדרשינו, התפלל לפני התיבה בהתשורות והתלהבות, ש"ב מומחה ביראה ויתירה אשר גדולי ישראל סמכו עליו, בספרי רביה"ק ז"ע הגה תמיד והפיץ מדבריו הק' בשפה ברורה ונעימה, איש חי ורב פעלים ומתנהג בחסידות, בצדקה וחסד בגלוי ובסתר לו עשר ידות,

הרה"ח ר' אהרן יודא בן הרה"ח ר' אשר זעליג זצ"ל
בערקאוויטש

האזרו בני משפחתו החשובים בעוז והדחה והזיזלו זהב מכיסם למען הקמת

במסגרת
בליל
פעילותנו
המכריזים הק'

קבו צדקת אלהינו

אשר מטהרה
קודש לעמוד
ולעמוד למען
אנשי שלומינו

ובזה שלוחה ברכותינו מעומק הלב לכבוד זוג' האשה החשובה והצנועה
מרת בערקאוויטש שתחי' לאויט"א

ואיתה עמה

בניה החשובים והנכבדים שיהיו
כאו"א בשמו הטוב יבורך

ובכך זוכים הגה להמשיך את משאת נפשו של ראש משפחתם זצ"ל
להיות לעזר למען הזולת כל ימיו

זכות הצדקה והחסד יעלה לרצון ולנחת רוח נשמתו, ועל כפי
השכינה תהא מנוחתו, וגם יעמוד לכם להתברך לשובה ולבריכה בכל
משאלות לבכם, ואך טוב וחסד ששון ושמחה ימצא באהליכם.

המכריזים כלב מלא רגש תודה והוקרה

הנהלת המפעל

פרי תמרים

ד"ת מרבתינו הקדושים עצי התמרים

וגמרו נוח שלא נברא יותר משנברא, ופירש המהרש"א במס' מכות דף כ"ג נמנו וגמרו פירוש שמנו המ"ע ורבו על הלאוין שהם שס"ה שמגיע עליהם עונש על העשין שהם רק רמ"ח שמקבלין עליהן שכר וקרוב להפסד יותר משכר משו"ה גמרו דנוח שלא נברא אמנם לפ"מ דמבואר בקידושין דמחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה ומחשבה רעה אינו מצטרף א"כ יש בקיום עשה שני פעמים רמ"ח פ"א על המחשבה ופ"א על המעשה משא"כ בל"ת לא נחשב רק המעשה א"כ שוב יותר השכר על ההפסד ועי' מ"ש לעיל פ' מצורע לפרש בדרך אחר ע"ש. ויתבאר הכתוב ושמרתם את חקתי היינו שתשמרו את המצות לעשותם גם במחשבה ועל דבר הנעשה במחשבה שייך הלשון ושמרתם וכמו שאמרו השמר הוא ל"ת אשר יעשה אותם האדם ר"ל דהמצות אשר יעשה האדם במעשה תשמרו ג"כ במחשבה וחי בהם כי עי"ז יח' האדם וטוב לו שנברא האדם להיות בעוה"ז והוא קרוב לשכר ואמר הכתוב אני ד' כפרש"י נאמן לשלם שכר היינו שיגיע לו השכר כי הוא קרוב לשכר דהא מקיים המ"ע במעשה וגם במחשבה.

ושמרתם את כל חקתי וגו' ולא תקיא אתכם הארץ אשר אני מביא אתכם שמה לשבת בה. הנה מצינו בכמה מקומות שהקב"ה עושה חסד עם האבות להציל נפשם מני שחת בזכות בניהם.. כי עיקר הכל הוא להקים דורות קדושים, לגדל בנים הממשיכים בדרכי אבות, שזהו ישוב העולם וקיומו. ובא הכתוב בזה להזהיר את ישראל על גידול וחינוך הבנים בדרכי התורה והקדושה, ולכוונה זו אמר אשר אני מביא אתכם שמה לשבת בה, כי כל מה שהביא הקב"ה את בני ישראל לארץ ישראל היה בעבור שיתפרסם ויתגלה כבוד מלכותו ואלקותו יתברך בעולם כולו ע"י עם סגולתו המקדשים שמו בעולם, בקבלת עול מלכותו עליהם ובשמירת תורתו ומצוותיו, שע"י כן שמו יתברך נקרא עלינו, ובעבור כן חייבים ישראל לגדל דורות נאמנים לתורת ה' אשר על ידיהם יתקדש שם

ולקח את שני השעירים וגו'. אמרו חז"ל במסכת יומא בלשון של זהורית הקשור בראש שעיר המשתלח הלבין היו שמחין לא הלבין היו עצבין ע"כ, ולכאורה קשה טובא האיך משכחת לא הלבין הלא יוה"כ מכפר בכל ענין כמ"ש הרמב"ם, והנ"ל דיש שני מיני תיקונים לעבירה א' מחילה וסליחה שהקב"ה מוחל ואינו מעניש ב' רפואה לחולי ומכות פצעים של הנשמה מהעונות שחובל העובר עבירה בעצמו הנה יוה"כ הוא יום מחילה וסליחה וכפרה שהקב"ה מוחל וסולח אבל רפואה אינו רק ע"י תשובה כנאמר ושב ורפא לו והנה עפי"ז מבואר לא הלבין הוא סימן שאף הקב"ה מוחל ואינו רוצה להעניש מ"מ יש כל המכות והפצעים והרושמים האדומים בהנשמה שצריך לטהרן ולנקותן ולרפאותן לכך היו עצבין, אבל הלבין הוא סימן שעשו תשובה גמורה ולא נשאר שום רושם של פצע וחבורה ונטהרו מכל וכל לכך היו שמחין כנ"ל ברור בס"ד.

ישמח משה

לא תשנא את אחיך בלבבך וגו'. עפמ"ש הבינה לעתים דרוש ס"ד לפרש מאמרם כל מי שיש בו (בתוכו) יראת שמים (אז אפילו אינו פוצה פה להוכיח) דבריו (ממילא) נשמעים ועושים רושם בלב זולתו להדמות אליו בכל דרכיו הישרים עי"ש וידוע כי אין אדם לומד אלא ממי שלבו חפץ בו ואוהבו וכתוב כמים הפנים וגו' כן לב האדם לאדם וז"ש לא תשנא את אחיך בלבבך וממילא גם הוא יאהב אותך אז הוכח (את עצמך ובזה) תוכיח את עמיתך (בלי מוצא שפתים) ולא תשא (כלומר לא תצטרך לישא) עליו חטא להזכיר בפה ובפ' מטות הארכתי בזה עיי"ש.

ייטב לב

ושמרתם את חקותי וגו' אשר יעשה אותם האדם וחי בהם אני ד'. ויל"ד אשר יעשה אותם האדם לכאורה שפת יתר וחי בהם צ"ב, אני ד' פרש"י נאמן לשלם שכר וקשה ג"כ מאי בעי בזה הכא. ונראה עפמ"ש בספר נזיר השם בהקדמה במה שאמרו בגמ' עירובין פלוגתא דב"ש וב"ה אי נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא נמנו

שכליות שהאבות הביאם לעוה"ז והמה שותפים להקב"ה בהאדם עיי"ש. ובאמת טעמא בעי למה נימא דדנוח לאדם שנברא, הרי יש יותר מצות ל"ת מהעשה וקרוב להפסד מלשכר, וכתב ק"ז בעצי חיים עפימ"ש דבתשובה מאהבה זדונות נעשה לו זכויות, נמצא שביד האדם לעשות שיהי' לו יותר מצות דהרי יכול להפוך מהמצות ל"ת לזכויות, ומעתה ניחא שנוח לאדם שנברא הואיל ובידו להפוך ממצוות ל"ת לזכויות, ובנחלת יעקב הקדמון כתב דאי מוסיפין מחול על הקודש אז אמרינן דגדולה תשובה שנעשו לו זכויות, כי כשם שנעשה מחול קודש כך כוחה של תשובה שזדונות נעשו לו זכויות עכ"ד. ואת שבתתי תשמרו יל"פ מלשון המתנה, כמו ואביו שמר את הדבר. וזה כוונת הפ' איש אמו ואביו תיראו, שהרי הם הביאו אתכם לעוה"ז והם שותפים באדם והשוה הכ' כבוד לכבוד המקום, ואם תאמר הרי נוח לו לאדם שלא נברא, ע"ז אמר ואת שבתותי תשמרו דהיינו שתמתין על השבת ותוסיף מחול על הקודש, ואז אם יעשה תשובה מאהבה זדונות יעשו לו זכויות, והרי נוח לו שנברא, ולכן יש לירא ולכבד אב ואם שהם הביאו אותנו לחיי עוה"ז.

מורינו הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א

שמים בעולם. והיינו דמסיים "לשבת בה", בכאן גילה שעיקר הכל הוא לשבת, דהיינו גידול וחינוך דורות ישרים ההולכים בתורת ה' שיש בהם משום ישוב העולם, ובזה מקיימים לשבת בה, היא מצות ישוב ארץ ישראל.

דברי יואל אמור

איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמרו.

דקדקו חז"ל בשייכות מצות שמירת שבת לכיבוד אב ואם, וי"ל דמצינו בחז"ל שהשוו מורא אב ואם למוראת המקום, והמזלזל בכבודם כאילו מזלזל בכבודו של מקום, ולפי זה יתחמץ לבב אנוש, שהרי מצות כיבוד או"א קשה מאוד לקיימה בשלימות כדאיתא בגמרא אמר רבי יוחנן אשרי מי שלא חמאן, ופירש"י שא"א לקיים כבודם ככל הצורך והוא נענש עליהם, ואם יכשל אדם מה תקנה יש לו, אמנם מצינו בגמ' כל המשמר שבת כהלכתו אפילו ע"ז כדור אנוש מוחלין לו, ובכך על ידי התשובה בצירוף שמירת שבת יתכפר עונו. ולפי זה מבואר טעם סמיכות שמירת שבת לכיבוד או"א, כי לאחר שהזכיר הכתוב איש אמו ואביו תיראו, ומצוה זו קשה מאוד לקיימה ככל הצורך, לזה בא הכתוב להורות כי באם יכשל האדם ויעבור על מצוה זו, זהו תקנתו ואת שבתותי תשמרו, כי בכח שמירת שבת קודש בצירוף עם התשובה יתוקן עונו ויכופר לו.

קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלהיכם. ובמדרש

הה"ד ישלח עזרך מקודש, מקידוש מעשים שיש בידך, ומציון יסעדך, מציון מעשים שיש בידך, וצ"ב. ואפ"ל עפימ"ד בגמרא יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו. והקשה בראשית חכמה א"כ מה שבח לצדיק, ותירץ כי לעולם בכל הדברים צריך התעוררות תחתון בתחילה, והיינו שבח הצדיק שהוא המתחיל ואחר כך הקב"ה עוזרו, וזהו טבע מלת עז"ר, כאדם שהוא עסוק במשא ואינו יכול לו, ובא חבירו ועוזרו, עכדה"ק. ולזה כאשר הזהיר הכתוב קדושים תהיו, לקיים מצות פרישות מן העריות שהוא דבר קשה עד מאוד, הסמך המדרש את הכתוב ישלח עזרך מקודש, מקידוש מעשים שיש בידך, כי רק אם האדם בעצמו ישתדל לקיים דת התוה"ק, ויהיה בידו קידוש מעשים, אז ישלח עזרך מקודש וכביכול יהיה בעזרו למען יוכל להתעלות במעלות התורה הקדושה מדרגא לדרגא ומציון יסעדך.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמרו,

ודקדקו חז"ל בטעם סמיכות שני מצות אלו להדדי, וי"ל בהקדם דברי החת"ס בפרשתן דאם אמרינן נוח לו לאדם שנברא משלא נברא, הוי מצות כיבוד אב ואם מצות

פניני יואל

פנינים יקרים בקצרה נאמרים מתורת רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע

נ"נ ע"י הגה"ח ר' אהרן יודא בערקאוויטש זללה"ה

בענין הגאולה א"א להכריח את הישועה

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבנתם לפני ה' וימותו. צריך להבין כוונת הכתוב, מה הוגד לו בדיבור זה, שלא נזכר בו שום ציווי או הודעת דברים.

ואפשר לומר דהנה איתא במדרש (ויק"ר פר' כ) שנדב ואביהוא מתו, על שלא נשאו נשים ע"כ. ונראה לבאר ענין חטאם, דהנה אמרו בגמרא (ב"ב ס:) מיום שפשטה מלכות הרשעה וגזרו גזירות רעות, דין הוא שנגזור על עצמינו שלא לישא אשה ולהוליד בנים, ונמצא זרעו של אברהם אבינו כלה מאליו וכו' ע"כ. וביאר החתם סופר (תורת משה פר' שמות) שהקב"ה כרת ברית עם אברהם אבינו שזרעו לעולם יהיה, ועל כן אם היו גוזרין שלא לישא אשה ולהוליד בנים, הרי יש חשש שזרעו של אברהם אבינו כלה, היה הקב"ה מוכרח לבטל הגזירות ע"כ.

ואפשר שלכוונה זו נמנעו נדב ואביהוא מלשאת נשים, כי הם רצו להכריח שיהיה עולם התיקון בימיהם, ועל כן לא נשאו נשים, כדי שכל עדת ישראל יראו, אשר גדולי הדור עושים כן, יעשו גם הם כמוותם, ונמצא ח"ו זרעו של אברהם אבינו כלה מאליו, וכיון שלא יתכן להיות כן, יהיה הקב"ה מוכרח להביא הגאולה שלימה בימיהם. אמנם להכריח את הישועה, אפשר בכל הגזירות והצרות הבאות על ישראל, אבל בענין הגאולה אי אפשר, כי אסור לעשות שום פעולות, שהם לדחות את קץ הגאולה. ועל כן נענשו על שדחקו את הקץ.

וזאת אפשר לומר בכוונת הכתוב, שבא ליתן טעם למיתתם, ואמר 'בקרבנתם לפני ה'', שרצו לקרב את הגאולה לפני ה'', כלומר בטרם הגיע הזמן שקבע הקב"ה לגאולה, ועל כן וימותו' וא"ש. (עמ' כב.)

ע"י שמתו נדו"א עכשיו ניצולו מכמה מיתות

אחרי מות שני בני אהרן בקרבנתם לפני ה' וימותו. יש לדקדק דלכאורה וימותו' הוא מיותר, והיה די שיאמר

אחרי מות שני בני אהרן בקרבנתם לפני ה', ותו לא. **ואפשר לומר** בדרך רמז, דהנה בשעה שהצדיק נפטר מן העולם, אי אפשר עוד לדעת, אם כבר יגיע אל מקום מנוחתו, כי רבים מן הצדיקים חוזרת נשמתן להתגלגל בעולם הזה, כדי לתקן איזה דבר, או בעבור טובת הדור, ונמצא שצריכים עוד לעבור כמה מיתות. אמנם נדב ואביהוא כיון שנתגלגלו נשמתן בגופו של פנחס הוא אליהו (עיין בזהו"ק פר' פנחס), היו מובטחים כי שוב לא יטעמו טעמא דמותא, כאשר הבטיח הקב"ה לפנחס, שיעשה אותו מלאך חי ויחיה לעולם (תרגום יונתן). נמצא כי על ידי מיתה זו, היתה להם הצלה בטוחה מכמה מיתות, שאפשר והיו עתידין לעבור עוד.

והנה כל מקום שנאמר 'אחרי' היינו רחוק ומפולג (עיין בר"ד פר' מד ו). ובזה יבואר הכתוב, 'אחרי מות שני בני אהרן', היינו שהיתה 'מופלגת' ונבדלת ורחוקה מהם המיתה, דשוב לא יטעמו טעמא דמותא עד עולם, ומפרש הכתוב הטעם שהיו בטוחים, וימותו' כי מתו באותה שעה, ונכנסו נשמותיהן בפנחס, והיא הנותנת שתהא המיתה מופלגת מהם, ולא תעבור עליהם עוד וא"ש. (עמ' יא:)

נפרשה זו היו ב' סוגי דיבורים קשים ורכים

דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו. יש לדקדק בכפל הלשון דבר ואמרת. גם מה שפתח בדיבור לשון קשה, ואחר כך ואמרת לשון אמירה רכה.

ואפשר לומר דהנה פרשה זו נאמרה בהקהל אנשים נשים וטף (עיין באוהחה"ק). והנה לנשים אסור ללמוד דרשות חז"ל על הכתובים (עיין סוטה כ:), ועל כרחק באו רק לשמוע המצוות הנאמרות בענין, מה שאין כן האנשים למדו גם הדרשות היוצאות מן הכתובים.

ועל פי זה יתבאר כפל ושינוי הלשון, שהרי היו כאן ב' סוגי דיבורים, דבור קשה לזכרים, שהרי להם נתבארו גם הדרשות היוצאות מן הכתובים הללו, ודברים קשים הם

אלא שיש צורך שישמרו כל ישראל יחד שני שבתות כהלכתן ע"כ. ולפי זה יובן למה נאמרה פרשה זו בהקהל כל ישראל, אנשים נשים וטף, שהרי בפרשה זו ישנה אזהרה לשמירת שתי שבתות כהלכתן, שעל ידי כך יזכו להגאל, ועל כן היה צורך להקהיל כל העדה ולהזהירם על כך, שהרי יש צורך שישמרו 'כל' ישראל שתי שבתות אלו, אנשים נשים וטף וא"ש. (עמ' קכו:)

הזהירן קדושים תהיו כי פרשה זו נאמרה גם לנשים

קדושים תהיו. כתב רש"י הוו פרושים מן העריות ומן העבירה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה וכו' ע"כ. וצריך ביאור דלפי זה היה ראוי לומר קדושים תהיו בסוף הפרשה הקודמת, ששם הזהירה תורה על העריות לכל פרטיהן, ושם מקום להזהיר על הפרישה מהם, ואמאי נטר קרא עד הכא, דלא מיירי פרשה זו כלל מענין זה.

ואפשר לומר דהנה איתא בגמרא (קידושין פא.) דבימות הרגל יש לחשוש ביותר ליחוד ולעבירה, דיש קבוצות אנשים ונשים לשמוע הדרשה ונותנין עין זה על זה. וכיוצא בו כתבו התוספות בטעם דקורין בעריות ביום הכפורים במנחה (מגילה לא.), לפי שהנשים מקושטות בשביל כבוד היום, לפיכך צריך להזכירם שלא ישלשו בהן ע"כ. מכל אלו נמצינו למדים כי במקום שמתקבצין אנשים ונשים, יש לחוש פן יבואו לידי מכשול בעריות.

והנה פרשה זו נאמרה בהקהל אנשים ונשים (עין באוהחה"ק). ועל כן בטרם החל להגיד להם מצוות הנאמרות בענין, פתח להזהירן קדושים תהיו, וכפירש רש"י הוו פרושים מן העריות ומן העבירה, להזכירם ולעוררם שלא יאונה להם ח"ו כל מכשול מפאת היותם מקובצים יחדיו וא"ש. (עמ' קל.)

להשיג כל הדרשות והדקדוקים, וצריך יגיעה רבה להבינם על בוריים. אמנם לנשים היו הדברים האמורים בפרשה לאמירה רכה, כיון שהם לא באו כי אם לשמוע המצוות הנאמרות בענין, למען ידעו הדרך אשר ילכו בה, אבל הדרשות והדקדוקים היוצאות מן הפסוקים לא למדו עמהם, ועל כן היו הדברים הללו אצלם אמירה רכה, שלא הוצרכו עמל ויגיעה להשיגם. ועל כן נקט קרא דבר ואמרת, דבור תחלה ואחר כך אמירה, לפי שהדבור נוגע לזכרים שלמד עמהם הדרשות הנלמדות מן הפסוקים, לפיכך הקדים הכתוב את הזכרים. (עמ' קל.)

פרשה זו נאמרה בהקהל אנשים נשים וטף

דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו. פרש"י פרשה זו בהקהל נאמרה, לפי שרוב גופי תורה תלויין בה ע"כ. וכתב האוהחה"ק דאף על פי שכל התורה נאמרה בהקהל (עיי' עירובין נא.), אמנם בשאר פעמים לא הקהילו רק האנשים, אבל בהקהלה זו באו כולם אנשים נשים וטף ע"כ. וצריך להבין למה דייקא בפרשה זו, הקהילו גם הנשים וטף.

ונראה לומר דהנה בשמירה מעריות, מקרבים את הגאולה (עיי' נדה יג:), ואפשר דעל כן סמך הכתוב לכאן אזהרת ואת שבתותי תשמורו, דבגמרא (שבת קיח:) דרשו דהיכא דכתיב 'שבתותי', היינו ב' שבתות עיי"ש, וכיון דמדבר הכתוב מהדברים המקרבים הגאולה, סמך לכאן ענין אזהרת שמירת ב' שבתות, לרמז לנו על ענין נוסף המעכב ביאת בן דוד, וכמו שאמרו חז"ל אלמלא שמרו ישראל ב' שבתות מיד היו נגאלים.

והנה בספה"ק נועם מגדים (פרשת תשא) כתב על הא דאמרו ז"ל אלמלי שמרו ישראל ב' שבתות מיד היו נגאלין, דלא שגי במה שישמרו יחידי סגולה בלבד ב' שבתות כהלכתן,

בשולי המדוד הנכבד "פניני יואל" זכרון המחבר נעלה, האי גברא רבא רב סגולה, זכה וזיכה את הרבים בחידושי ממוך רביה"ק יגן עלינו זכותו, השקיע כל כוחו לעשות אזניים לתורתו, במייטב תבונתו ליקט פנינים ומרגליות נאים, והעתיקם בשפה ברורה וקצרה, וגליונינו זכה להיות אכסניא של תורה, להגדיל תורה ולהאדירה,

הגאון החסיד ר' **אהרן יהודה בערקאזיטש** זללה"ה
בן הרה"ח ר' אשר זעליג ז"ל - נלב"ע ט' אייר תשפ"ב
ת.נ.צ.ב.ה.

על הטוב יזכר שמך
ש"ב יידינו הנכבד והנעלה

מוה"ר **יחזקאל ראטער** שליט"א
אב"י בבארא פארק יע"א

אשר נדב היוצאות הנלוין בשבוע זו לטובת נשמת ש"ב הגה"ח ר' אהרן יהודה ז"ל
זכות הפצת דברי תורה ויראה מרובה"ק זי"ע יעמוד לו להתברך בכל מיכי דמיטב

ואהימה
מימים
ימימה

ועדת הדיור שע"י קהל יטב לב ד'סאטמאר בני ברק

אימייל: DivurSatmer@gmail.com

073-2219913 :טלפקס

מודעה מספר 10#

בעז"ה

הרחיבי מקום אהלך

בחסדי השי"ת הגענו ליעד הראשון שקבע מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א להתקדמות בפרויקט שכונת עצי התמרים – נוף הגליל, לעת עתה נרשמו למגורי קבע במקום יותר מעשרים משפחות חשובות יקירי אברכי אג"ש שליט"א.

כל הנרשמים החזירו טפסים מלאים עם כל הפרטים הנדרשים לצורך השלב המקדים לבחירת דירת מגורים ולהתימה על חוזה רכישה בשכונת עצי התמרים.

ויריאות משכנותיך י"ו

אי"ה נקבע אסיפה ראשונה של כל הנרשמים למגורים בשכונתנו, שבוע הבעל"ט ביום ד' פרשת אמור הבעל"ט בשעה 10:30 בלילה בבית מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א.

אך תחשבי האריכי איתריך

כמו כן נפתח קו מידע על התקדמות פרויקט שכונת עצי התמרים שמספרו 073-3694-589 בקו ישמעו מעת לעת סקירות על הפרויקט והשכונה, וכן יפורט מידע חשוב ומועיל בכל הנוגע להתקדמות הרכישות והאבלוס הקרוב בעזר הבורא.

כל אלו שכבר החזירו טופס וכן כל אלו שנרשמו לקו, מחוברים כבר לקו, ונא לאשר בקו לקבלת צינתוקים.

ניתן להירשם להתחבר לקו אצל הר"ר יעקב ברי"י ווייס הי"ו, בפלאפון: 0556799446

ויתנותיך חזקי

כמ"כ אנו מארגנים נסיעה מאורגנת

לכלל הרוכשים הפוטנציאליים והוריהם הע"י לשיכון עצי התמרים.

הנסיעה תתקיים אי"ה ביום ג' הבעל"ט בשעה 2:00 בצהריים בדיוק מרחוב ישמח משה 15 כל המעוניינים להשתתף בסיוור, נא להירשם בהקדם אצל הר"ר יעקב ווייס הי"ו ולציין מספר המשתתפים.

כמו כן, ניתן להמשיך ולהגיע לבד לסיוורים בשכונה בתיאום מראש

עם הרב שלמה ברלין בטלפון 05485-43633

בורא עולם בקנין. השלם זה הבנין: רחמיך יבכרו בחנינתי. כי לטובה בנותי: מלאכי רחמים ממעונותי. אז החלו לבנותי: רבו בני המלוכה. ותשלם כל המלאכה: כלולת מגדלים נאים. לפי ענין הכנאים:

חבורת ויואל משה

שע"י התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר
קרית יואל - בני ברק

בעמדינו בפתח זמז הקיץ הבעל"ט

הננו מודיעים בזה

את סדרי זמני השיעורים הקבועים
לבחורי חמד שיחיו

לבחורי הישיבות הגדולות

ביום ד' בשעה 10:15 בערב

ע"י הרב אריעזר בנעט שליט"א

מאמר שלש שבועות

בבירמ"ד חוג חתם סופר רח' אדמו"ר מנור

לבחורי הישיבה גדולה מישיבת טשערנאביל

ביום ה' בשעה 10:15 בערב

ע"י הרב אריעזר בנעט שליט"א

מאמר שלש שבועות בבירמ"ד "דרכי שמואל" בארעד

ומכאן הקריאה יועת לכלל בחורי אנ"ש שיחיו
לביא ולהשתתף בהכניעות בשיעורים האלו בכדי
להתחזק באמונה והשקפה טהורה כפי המסורה
לנו נמרו רביה"ק ז"ע ובהרוב נוסח לקרב פני
מלך המשיח בנאולה השליטה בב"א.

בכבוד רב

הנהלת החבורה

מקרא ואגדה

סיפורי קודש באהלי צדיקים פגונים יקרים מלאים זיו מפיקים
משלים נפלאים על סדר הפסוקים

קול ממון", כל אחד גימטריא קו"ל, כל אלו יכולים להיות היו"ם אם בקול"ו תשמעו, וזהו שנאמר (תהלים קיח כג) מאת ה' היתה זא"ת – שנת ת"ח היתה פקידה לטובה מאת ה', כיון שהוא כולל "צום קול ממון" ביחד גימטרי" ת"ח, "אך היא נפלאה בעינינו", שלא זכינו לזה ונפלאה ומכוסה היא מעינינו, משום זה היו"ם עשה ה' נגילה ונשמחה בו, דהכל תלוי דווקא אם יש באמת "זה היום" שתשמעו בקולו במציאות, והיא המניעה. (מאמר אברהם)

השוכן אתם בתוך טומאותם

דרכו בקודש של הרה"ק הרבי ר' בונם מפרשיסחא זי"ע קודם שנתפרסם לרבן של ישראל, שבשבת הראשונה אחרי בואו מדאנציג היה בפרשיסחא אצל היהודי הק' זי"ע, ולשבת השניה נסע ללובלין להרה"ק החוזה מלובלין זי"ע, פע"א בא ללובלין, ורבו הק' לא נתן לו שלום, הבין רבי בונם כי לא דבר ריק הוא, והתחיל להתבונן במעשיו ולחשוב דרכיו בדאנציג, ומצא שלא חטא שם במאומה, ואדרבה היה לו הפעם "דאנציג טוב" כי תיקן שם הרבה מה"דייטשן", אחרי כן אמר בלבו "פשפש ולא מצא יתלה בביטול תורה" וביטול תורה הרי הי' לי באמת, שבדרך המעטתי על כל פנים בלימוד התורה, החליט לתקן חסרו זה, וישב תיכף לעסוק בתורה ולמד בהתמדה כל היום וכל הלילה, אחרי כן נצנץ במוחו פירוש חדש על המאמר "פשפש ולא מצא" אם פשפש במעשיו ולא מצא בו חטא, יתלה את הסיבה ש"לא מצא" בביטול תורה, שאילו הי' עוסק בתורה היה מוצא בו את החטא, ואם כן - חשב רבי בונם הלאה - עתה שעסקתי בתורה בוודאי אמצא בי את עווני, וכך הוה, תיכף הרגיש בחטא שחטא בזחיות הדעת על שהיה לו הפעם "דאנציג טוב", ומיד עשה תשובה על זה, אחרי כן נכנס אל רבו, ורבו הק' קיבלו בסבר פנים יפות ונתון לו שלום באהבה רבה, ואמר לו: הלא ידעת, כי דאנציג הוא מקום טומאה, ושם שכינתא בגלותא, והיא מתדבקת בכל אדם שיש לו רצון להתדבק בה, כי במקום טומאה אין לקדושה במה להאחו, ואם שם שרתה עליך שכינה הרי זה דבר נקל, ולא מצד כוחך הוא, ולחינם היתה לך מזה גבהות הלב. (לשון חסידים)

בקרבתם לפני ה'

הרב הצדיק [רבי אברהם דוד] דק"ק בוטשאטש זי"ע אמר ששמע שהרב הגאון וכו' מהרמ"ע מפאנו בעל עשר מאמרות זללה"ה היתה פטירתו על ידי נשיקה שהיה לו זמן התבודדות לעורר אהבה להבורא כל עלמין ית' ואמר להשמש שזמן מוגבל ימתין, ואחר כך תיכף יבוא אליו וימשכו עד יפסוק מדביקותו, כן היה בכל יום, והיה היום ותהי שריפה בעיר ומתוך הבהלה שכח משמשו לבוא בזמנו, ובא במעט זמן אח"כ, וימצאהו מת שיצאו נשמתו בנשיקה. וזהו ג"כ פירוש הפסוק אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ה' וימותו, זאת היתה גם כן מיתתן התקרבות לו יתברך ואמר שכן אצל הצדיקים הוא בנקל לבוא לאהבה גדולה עד שתצא נשמתן מגודל אהבה, אך ברית כרותה ומפורש שאין לעשות כך, אמת שחיוב לעורר האהבה השבעתי אתכם וגו' אם תעירו ואם תעוררו את האהבה וגו' אבל צריך להיות רצוא ושוב, אם כן לכך שוב לאחריך. (שפתי קדושים)

בזאת יבוא אהרן אל הקודש

בשנת ת"ח כשהיו רדיפות וגזירות נוראות אמרו רבים שהם חבלי משיח, וסמכו לפסוק זה "בזאת יבוא אהרן אל הקודש", דהיינו בשנת זא"ת (ת"ח) יהיה זמן הגאולה ויבנה המקדש ויבוא אהרן אל הקודש, וכן אמר המקובל הקדוש רבי שמשון מאוסטרופולי זי"ע, וכן מובא בשם השל"ה, [ועי' בזוה"ק (תולדות קלט): שלמדו מהפסוק בשנת היובל הזא"ת תשובו איש אל אחוזתו, דשנת ה' אלפים ת"ח יהיו קיימין כל דיירי עפרא בקיומיהון], ועוד אמרו אז (תהלים כז ג) אם תקום עלי מלחמה בזא"ת אני בוטח, כן סמכו מאמה"כ (ויקרא כו מד) ואף גם זא"ת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא גאלתים, אח"כ כשעברה שנה זו נבוכו רבים באמונה ופרסם הש"ך "קול קורא" כדלהלן: דאיתא בגמ' (סנהדרין צח). דאמר ליה רבי יהושע בן לוי למשיח אימתי אתי מר, אמר ליה היום וכו' הדר אמר שקורי קמשקר בי, אמר לו "היום אם בקולו תשמעו", והנה תשובה תפלה וצדקה מעבירים הגזירה ומקרבים הגאולה, והם "צום

קדושים תהיו כי קדוש אני

מסופר שהרה"ק ר' אברהם יעקב מסאדיגורא זצוק"ל נסע פעם לחוץ לארץ והיו עמו באכסניא כמה פוחזים וריקים ואמרו לו שיאמר להם תורה והבין שרוצים הם להתלוצץ ממנו, השיב להם הרה"ק מסאדיגורא: הנה בפרשתן אנו מוצאים שלשה פסוקים בזה אחר זה קדושים תהיו, איש אמו ואביו תיראו, אל תפנו אל האלילים, ובכל פסוק מסיים אני ה' אלוקים, ולכאורה צ"ב למה כתיב שלש פעמים אני ה', אך הענין הוא דהפסוק מדבר נגד שלשה כיתות של יהודים, צדיקים בינונים ורשעים, נגד הצדיקים אמר הכתוב "קדושים תהיו" שיקדשו א"ע במותר להם, ומסיים אני ה' אלוקים, ואח"כ מדבר נגד בינונים, כיבוד אב ואם ושמירת שבת, וסיים אני ה', ונגד הרשעים אמר אל תפנו אל האלילים, דהיינו להרשעים שאינם יודעים דבר על יהדותם אליהם התורה פונה ואומרת אל תיטשו את יהדותכם ואל תמירו את דתכם, ולפחות אל תפנו אל האלילים, ובכך אף אתם תהיו נחשבים יהודים ומסיים אני ה' אלוקים.

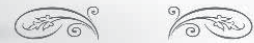
ואהבת לרעך כמוך אני ה'

הרה"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע נשא משלו: מעשה בשני אוהבים נאמנים אשר נפשם היתה קשורה באהבה רבה, והיו דרים רחוק אחד מהשני, פעם העלילו עלילה נוראה

על אחד מהם, ונגמר דינו בבית המשפט ליהרג, וכפי מנהג המדינה בימים ההם הוכרז בחוצות שביום זה וזה יתלו את האיש ההוא על העץ, למען ישמעו ויראו, באותו יום הזדמן גם אוהבו הקרוב אליו להיות שם, ובראותו כי זה הנידון הוא ידיד נפשו, החל לצעוק בקול רעש גדול, הניחוהו, הניחוהו לנפשו אדם זה נקי וחף מכל פשע, אני הוא זה שעשיתי את העול הגדול ולי מגיע העונש והמיתה, כשאך הבחין הנידון באוהב נפשו הצועק מרה, לא היה יכול שוב לעצור ברוחו, ולמרות שעד עתה הכחיש את אשמתו, החל לזעוק לעומתו, לא כן כי דובר שקרים הוא האיש הלזה, אני הוא האשם והחייב מיתה, מבוכה גדולה שררה במקום ועד מהרה הגיעו הדברים לפני המלך, שאמר להביא אותם לפניו, ושאלם לפרש ואמיתת הדבר, שהרי זה ידוע שרק אחד עשה את הדבר, ולמה אם כן יחפוץ הזולת ליהרג בחנם או אז פתח השני ואמר יודע אני בחבירי שלא עשה שום עול, כי מכיר אני במזגו ומהותו הטוב שאינו מסוגל לדברים כמו אלה, ואין זה כי אם עלילת שוא ומדוחים שהעלילו עליו אנשי בליעל, ומכיון שחיי תלויים בחיי חבירי, מוטב אם כן שאמות אני ולא אראה במיתתו, וכן טען לעומתו הנידון. ניכרים דברי אמת ונגעו הדברים בעמקי לב המלך, ופטר אותם לשלום בהוסיפו בקשתו לפניו, בין שני אוהבים כמותכם, חפץ אני גם כן להיות שותף בברית אהבתכם, וסיים הצדיק בדברות קדשו, זה שאמר הכתוב ואהבת לרעך כמוך, וכשתגיע למעלה רמה זו אז אני ה' אומר השי"ת גם אני מבקש לשרות בתוכם שתאהבו גם אותי, וגם אני אהיה לכם לאוהב נאמן. (עירין קדישין)

חלק מהוצאת הגליון ברנדב רע"י

הרה"ק ר' אשר לעמיל שווארץ
ב"ר יחזקאל ליפא ז"ל
גלב"ע יב אייר
הונצח ע"י בנו
צוה"ר אברהם יעקב שווארץ הי"ו

האה"ח ערת מלכה ע"ה
ב"ר משה הלוי ז"ל
גלב"ע י אייר
הונצח ע"י חתנה
צוה"ר שלמה אריה פריד הי"ו

הרה"ק ר' יצחק דאווידאוויטש ז"ל
ב"ר ענחם חיים ז"ל
גלב"ע ט' אייר
וזוג האה"ח ערת שבע ע"ה
ב"ר זאב ז"ל
גלב"ע ט' תשרי
בחם האה"ח ערת גאלדא ע"ה
ב"ר יצחק ז"ל
גלב"ע ד' כסלו
הונצח ע"י בנם
צוה"ר אליעזר דאווידאוויטש הי"ו

ת.נ.צ.ב.ה.

שו"ת בעניני ימי העומר

נשי כלל לספור, ובשעה"צ מציין דגם הפר"ח כתב בפשטות דנשים פטורות, ולא הזכיר ממנהגא דנשי בזה, וכן החיי אדם השמיט האי מנהגא.

אם יספרו בברכה

ג) והמשנ"ב מוסיף בשם ספר שולחן שלמה דעכ"פ לא יברכו, דהא בודאי יטעו ביום א', וגם על פי רוב אינם יודעים פי' המילות. אולם בשו"ע הרב כתב וז"ל: ובמקצת מדינות שמו הנשים מצוה זו עליהם חובה ואין חשש איסור במה שהן מברכות עלי' וכו' עיי"ש.

למעשה

ד) למעשה כהיום גם יש מקומות שהנשים סופרות בברכות, ובאלו המקומות באמת הורו שבעליהם יזכירו לנשים, אבל כמדומה שאצל אבותינו ורבותינו לא היו הנשים נוהגות לספור ספירת העומר, ונהרא נהרא פשטי'.

שאלה: האם מותר להסתפר בל"ג בעומר, וגם אם מותר לעשות נשואין בל"ג בעומר?

דעת האריז"ל

א) לגבי תספורת כתב במשנ"ב (סי' תצ"ג סקט"ו) שמותר להסתפר בל"ג בעומר, מ"מ בס' שערי תשובה (סי' הנ"ל סק"ח) כתב בשם האריז"ל שלא להסתפר כלל עד ערב חג השבועות, ומביא שם בשם אגרות הרמ"ז שלפי מנהג האריז"ל אפי' אם יזדמן ברית מילה אין להסתפר בכל זמן העומר. ועיין בשו"ת מנחת אלעזר (ה"ד סי' מ"ד) שמאריך בענין שהמנהג שלא לגלח, אינו ענין של אבילות, אלא ענין עפ"י סוד שלא לגלח השערות, ולכן

שאלה: מה הדין לגבי נשים במצות ספירת העומר האם מן הדין המה מחויבות?

ביאור שיטת הרמב"ן דנשים מחויבות

דהוי מ"ע שאין הז"ג

א) הנה ידוע דברי הרמב"ן (קידושין ל"ג ע"ב) בסוגיא של מ"ע שהזמן גרמא שמחשב שם בין המצוות שאין הזמן גרמא גם מצות ספירת העומר, וכבר תמהו עליו דפשטות הוי ספירת העומר מ"ע שתלוי בזמן מסויים, והוי מ"ע שהז"ג. ובשו"ת דברי מלכיאל (ח"ג סי' ה') רוצה לתרץ דברי הרמב"ן, אבל כתב שהעיקר דהוי ט"ס, והי' כתוב ר"ת מת"ע דהכוונה למתנות עניים, ונעשה ט"ס וכתוב סה"ע, והמדפיס חשב שהוא ר"ת ספירת העומר, או שהי' כתוב סה"ע והוא ר"ת סדר העבודה, והיינו שהנשים חייבות בקרבנות, והמדפיס טעה וחשב שהוא ר"ת ספירת העומר והדפיס כן, וידוע לבקיאים שט"ס כזה הוא מצוי, ע"כ. [אמנם בזמנינו שמצוי הדפוס הראשון של חי' הרמב"ן, נראה בעליל שזה לא טעות סופר, אלא כן הדבר הוא, שהרמב"ן מנה מצות ספירת העומר בין המצוות שאין הזמן גרמא]. - ויש עוד אחרונים שמסבירים שיטת הרמב"ן, ע"י בשו"ת אבני נזר (או"ח סי' שפ"ד) וכן בספר דברי יחזקאל (סימן מ"ה אות ד') בביאור שיטת הרמב"ן.

דעת שאר הפוסקים

ב) אבל אנן נקטינן שהוי מ"ע שהז"ג, כמ"ש המג"א (סי' תפ"ט סק"א) בשם הרמב"ם, אבל מוסיף המג"א, ומיהו כבר שווי' עלייהו חובה, ובס' מנחת חינוך (מצוה ש"ז) תמה על המג"א וכתב: ולא ידעתי מוצא הדברים של המג"א ע"ש, והמשנ"ב (שם סק"ג) כתב: וכמדומה דבמדינתנו לא נהגו

עומד בפנינו נסיון שאין איש יודע בו, אלא הוא בין אדם לבין קונו, וקשה מאוד לעמוד בנסיון ביחידות, כי לא שייך לעמוד בזה. אלא צריך להיות מוכן לשפוט את עצמו, לשאול ולציית בכל דבר, וזהו הדרך היחיד לעמוד בזה, בכח הרבים, וזה הדרך להתקיים ולא ליפול, וכן להעקר מדברים אלו כאשר יד הכל ממשמש בהם.

לא היה כזאת מעולם, שלא יהיה לחסידישע יונגערמאן גדרים וסייגים, מה לראות ומה לא לראות, מה לשמוע ומה לא לשמוע. וגם אם ח"ו נפל באיזה ענין, לא היה מעולם בא לביהמ"ד לספר בפני חבריו, מה ששמע וראה. וכיום הדבר נעשה היתר, ומבלים בזה הזמן בדברים שאי אפשר להעלותם על שפתינו, חוץ ממה שיש בזה כמה וכמה לשון הרע ורכילות ושקרים וכל מרעין בישין, וזהו ירידה נוראה, כאשר דברים אלו נעשו הפקר, והמוח והלב "ווערן פארטריקענט", וזהו הנסיון של דורינו, שבזה אנו צריכים לעמוד באחרית הימים, זהו הנסיון, ואין אחר בלתו. והעצה לזה הוא רק בכח הרבים, בתפילה בזכות הרבים, בציות להוראות, ובקבלה אמיתית, שלא יהא משקר בעצמו.

אין הדברים אמורים באלו שהם איסורי תורה, טריפה ממש, אלא באלו שהם כשרים, אך גם בהם אפשר ליפול, ולדברים אלו לא יועילו תירוצים לאחר מאה ועשרים, כי כל אחד חי את מספר שניו, ואחר כך עומד לדין, ואז יצטרך להשיב האם הכלים היו כשרים ונהג בהם כראוי.

גילוח בליל ערב יו"ט

ב) ועל עצם גילוח שערות בלילה בשאר לילות השנה יש מפקקים בזה ומציין שם בליקוטי ש"י מס' ישראל והזמנים שרבינו זי"ע גם הי' מגלח שערותיו בלילה ולא חשש ע"ז.

מנהג ר"ח וויטאל

ג) כדאי לציין שבשו"ת מנחת אלעזר (ח"ג סי' ס"ה) מביא בשם שער הכוונות שהה"ק מהר"ש וויטאל כתב בשם אביו מרן מהר"ח וויטאל זצ"ל שהי' מגלח דוקא ביום מ"ח בכל השנים עיי"ש.

לשיטתו גם בעל ברית וגם בל"ג בעומר שזה ודאי יום שמחה, מ"מ אין מגלחין.

תגלחת לבני ג' שנים מותר

ב) והמנח"א (ח"ד סי' ס') כותב שזהו רק לגדולים, דהא האריז"ל בעצמו הלך שם עם בנו למירון לעשות תגלחתו בל"ג בעומר ועשה אותו יום משתה ושמחה, הרי דרך לגדולים יש ענין שלא לגלח, ע"ש.

נישואין בל"ג בעומר

ג) הנה בשו"ת דברי יואל (סי' כ"ו) כתב רבינו זי"ע וז"ל: הנה זה ודאי כי הנוהגים בשיטה זו שלא להסתפר עד ערב שבועות כש"כ שלא לעשות אז נשואין וכו' ובאמת שנשואין הוא ק"ו מתספורת עיי"ש, ובאמת רבינו זי"ע אינו מדבר שם מענין נשואין ביום ל"ג בעומר, מ"מ משמע שם מדבריו דאם נוהגים איסור תספורת בל"ג בעומר כנ"ל בשם האריז"ל, ודאי לענין נשואין שצריך לנהוג כן, וכן ראיתי מביאים בשם הגרי"י פישער זצ"ל שנהגו בירושלים שלא לקבוע נשואין בל"ג בעומר אלא בשעת הדחק.

אמנם בשו"ת מנח"א (הנ"ל) שמבאר שגילוח השערות אינו ענין של אבילות, לכן כתב דלשאר דברים הוי ל"ג בעומר יום שמחה, ע"כ בודאי יש לעשות בו נשואי בנו למזל"ט, והוא ראוי כן לבעלי הסוד וחסידות כנזכר, וממשיך וכותב: שמעתי בבירור שהגה"ק רבינו בעל דברי חיים זי"ע מצאנו צוה לא' מגדולי תלמידיו לעשות נשואי בנו בל"ג בעומר (וי"א כי פ"א עשה רבינו הד"ח בכבודו ובעצמו מנשואי בניו בל"ג בעומר) עיי"ש.

שאלה: מתי מותר להסתפר לכבוד יו"ט שבועות?

האם בכל ג' ימי הגבלה או רק ערב יו"ט

א) הנה המ"ב (סי' הנ"ל ס"ק ט"ז) כתב: והנה במדינתינו המנהג לישא ולהספר בג' ימי הגבלה, אבל לפי מש"כ לעיל בשם האריז"ל אין להסתפר כן בערב שבועות וכן נהג רבינו זי"ע ולכאורה מתשובה הנ"ל משמע דגם לענין נשואין כן, ובס' מרא דשמעתתא ממו"ר הגרמ"א פריינד זצ"ל מובא שגם בליל מ"ט מותר עפ"י האריז"ל.

למען ידעו

ענינים נפלאים
על עניני הפרשה והמועדים מלוקטים
להרוות הצמאים

אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם לַפָּנִי ה' וַיָּמָתוּ (טז, א)

פולמוס פלא התעורר לפני כמה מאות שנים האם הטאם של שני בני אהרן היה כי אהרן נתן קודם שם אחרי המיו ורק אח"כ אחרי אביו, ובוזה פגם בחטא כיבוד אב ואם, או שה"ו לומר על אהרן קדוש ה' שהטא בכך.

המקור לנתינת שם אחרי ההורים

עד סוף עידן בית ראשון לא מצאנו כלל שמות המוזכרים בכתובים ובחז"ל שהיו כשמות ההורים והזקנים שהלכו לעולמם, לא מצאנו עוד פעם אנשים שנתנו שמות כמו: אדם, נח, שם, חם, יפת וכדומה, וככל הנראה נתנו את השמות לפי הרגש שהתעורר בלב ההורים בעת לידתם או לפי המאורע שהיה אז (כדברי המדרש שמות רבה א לג, ויקרא את

שמו גרשום, דרך הצדיקים ליתן שם לבניהם על שם המאורע), או לפי משאלות ותקוות ההורים, רק מימות הלל ואילך התחלנו למצוא שמות החוזרים על עצמם במשפחה, כפי שרואים אצל רבן גמליאל הזקן ויוצאי יריכו.

כיבוד אב ואם

בפי העולם שגור ומורגל שנתנית השם היא תועלת לנשמת המת שהילד נקרא על שמו, ובפרט אם עדיין בתוך י"ב חודש או בתוך השלושים שמרגישים שהוא

לזכות לנשמה, הויכוח בנושא זה טעון מאוד, כי מצד אחד כמעט לא מצאנו מקור קדום לזה שיש בזה ענין של כיבוד אב ואם, אבל ספרי השו"ת כה מלאים בויכוחים עד אין קץ למי שייך זכות נתינת שם הוריו, ואם יש בזה איזה סרך כיבוד אב ואם.

המקור הראשון בשאלת כיבוד אב ואם מצאנו באחד מגאוני הדור לפני מאתיים וחמישים שנה ה"ה הגאון רבי אברהם

מיוחס מגדולי רבני ירושלים, בעל ספרי שדה ארץ, דגלי אהבה, המאור הקטן, שיח השדה, שנשאל על מה שבני זוג התווכחו ביניהם על נתינת השם, והבעל כבר הסכים לוותר למען שלום בית, אבל נפשו בשאלתו האם אין בויתור זה מפני זלזול בהוריו, רבי אברהם מודה בתשובתו שאין בספרים אפילו רמז קל שיש בזה ענין של כיבוד אב ואם, אבל כיון שכבר נהגו העולם לקרות שם בן הראשון כשם אביו, ואם לא יעשה כן יהא בזה פגם וזלזול באביו, והוא

דירת רבי אברהם מיוחס
אצל חומת ירושלים

מקור נוסף לכיבוד אב ואם

מצאנו לאחר כמה שנים בשנת תקפ"ב נשאל הגאון רבי משה הכהן אב"ד אנשאבך זצ"ל בשאלה זו: מאין יצא המנהג לקרוא לילידים על שם אב ואם ויתר הקרובים, ועל איזה יסוד יש להורות כשהבעל והאשה מחולקים כשכל אחד רוצה שיקראו על שם אחד ממשפחתם.

רבי משה משער את מקור המנהג שכל הנראה התחיל בזה שהתחילו ליתן שם על

אחד הצדיקים, ולאחר זמן אמרו שניתן שם אחרי אביהם ואמם, להראות שאף הם צדיקים, ונמצא שהנותן שם אחרי הוריו הוא מקיים בזה מצות כיבוד אב ואם כי על ידי זה הוא

מראה שהוא מחזיק אותם לצדיקים, וא"כ כשיש שאלה של כיבוד אב מוטל זכות הקדימה קודם לבעל שהוא חייב בכבוד אביו, ואכן הגאון הרב מבוטשאטש בהגהות לספר חסידים כתב כדבריו: נוהגים לקרוא בשמות הילדים אחרי קרובים נפטרים וביותר על שם אב ואם ויש לומר ששייך בכך כיבוד אב ואם.

תיקון נשמות המת

תלמידו של הגאון רבי יוסף נחמיה קארניצער שעלה ונתעלה להיות האב"ד בעיר

מצבת רבי אברהם מיוחס בהר הזיתים

מייעץ לו בתשובתו שיתן שני השמות יחד, הן שם אביו והן השם שאשתו רוצה, ואולי לא יהא לו עוד בנים ולא יוכל ליתן שוב שם כשם אביו, ומביא שאע"פ שאין ראייה לדבר, מצינו זכר לדבר שהיבם קורא לשם בנו הנולד על שם אחיו המת.

ובהמשך מביא הוא את הדברים הנוגע לפרשתנו: שמעתי מפי רבי המובהק רבי ישראל מאיר מזרחי שאמר בשם הז"ל ששני בני אהרן נדב ואביהוא נקראו על שם זקניהם, נדב נקרא על שם חמיו של אהרן הכהן, דהרי

אשתו היתה אלישבע בת אבינדב, ואביהוא נקרא על שם אביו של אהרן, באמרו 'אבי הוא', ובהמשך הוא רוצה לומר שהם מתו רק כי אהרן הקדים ליתן שם לחמיו קודם שכיבד את אביו.

תואר פני הרב דקראקא

לאחר שנים כשהספר הודפס שוב קיבל הספר את הסכמת מרא דארעא דישראל הגרי"ח זאנענפעלד זצ"ל, ובהסכמתו החמה צירף כמה השגות לספר, ובתוך דבריו רושם על ענין זה: לא ניחא לי להעמיס חטא על אהרן קדוש ד' בשביל זה, ובפרט שהיום המנהג שנתנית השם הראשון היא לאם התינוק והיא תכבד קודם את אביה ואמה.

ומחזק את דבריו בצירוף חבילות של ראיות.

תרתי דסתר

השלכה מעניינת היתה בעיר צפת לפני שלש מאות שנה כתוצאה מכיבוד הורים בשם שנותנים אחרי מיתתם, כשהובאה שאלה מסובכת של היתר עגונה לפני רב העיר צפת דאז בשנת ת"ם, הלא הוא הגאון רבי מאיר ברזילי שעבר בסוף ימיו לאיטאליע, ואחרי חקירות רבות וגביית עדויות נאמנות עדיין לא נתברר היטב אם הבעל אכן מת, ולאחר חדשים ספורים נולד לעגונה בן זכר, ורצו ליתן שם אחרי אביו מאחר שקרוב לודאי שאביו נהרג, אבל פסק הרב שאין לנו לעשות דבר והיפוכו כשמצד אחד אומרים לה לשבת עגונה כל עוד שלא הוברר הדבר באופן ודאי, ומצד שני אומרים ליתן לילד שם אחרי אביו המת, ולכן יש ליתן לילד שם אחר.

הבן נולד כשהמת עוד חי

אחד מהשאלות הידועות הוא האם נותנים שם לילד אחרי אחר ההורים או הצדיקים שעוד היה חי בעת לידת הילד,

גדולה זו קראקא, התווכח עם רבו רב העיר בענין זה, מאחרי שרב העיר התעקש ליתן שם על שם האב שנפטר, והתלמיד שאל את רבו: וכי מצאנו ששבטי יה קיבלו שמות של אברהם ויצחק אבינו? רבי יוסף נחמיה עונה לו בחריפות גדולה וכה דבריו: מי שלא בא בסוד ד' וודאי ראוי לו להתהלך בתום, כמנהג ישראל, שיסודתו בהררי קודש... ואפשר שדבר זה הוא לתיקון נשמת המת, ואף במת שאינו צריך תיקון, מ"מ אחרי שמהדרים לקרוא על שם איש כשר, יש תועלת לבן הנולד שיהא לו מזה התעוררות מוסר כשיזכר ממקור מחצבתו.

אב או אח

שאלה מעניינת הובא בשו"ת בצל החכמה על אודות יהודי ששלח לשאול, שאביו נפטר לפני זמן רב ויש לו נכדים רבים שנקראים על שמו, אף שהוא עדיין לא נתן שם אחריו, מ"מ אחיו הבכור נפטר לפני זמן קצר ועדיין לא נתנו שם אחריו, וכעת נולד לו בן, והרי גם לאחיו הוא חייב בכבודו כדלפינן את לרבות אחיך הגדול, והאם עדיף ליתן שם אחרי אחיו שאין עוד שם אחריו או אחרי אביו אף שכבר

יש שמות רבות אחריו, ועונה לו בתשובתו שמצות כיבוד אחיו הגדול לא שייך לאחר מיתה כי אם מחיים, אבל כיבוד אב שייך אף לאחר מיתה, לכן הוא צריך ליתן שם אחרי אביו ולא אחרי אחיו.

אחיו הגאון רבי משה שטערן אב"ד דעברעצין זצ"ל מביא את דבריו בשו"ת באר משה,

מצבת התשורת ש"י ובנו יחד עם הראה"ק רמ"א פריינד בסיגוט

אמו בצער גדול של חבלי לידה, ונכנסה לחדר בעלה החתם סופר זי"ע והתחננה אליו שיועל בטובו לפעול עבורה ישועה להקל יסוריה, וענה הצדיק ואמר לה: הרי אני בטוח שבן זה שיוולד יהא צדיק, ואמרו חז"ל שביום שמת צדיק אחד נולד צדיק אחר, וא"כ בלידתו ימות צדיק אחר, ואיך אני יכול להתפלל שהוא כבר יוולד כשעל השבון תפילה זו יתחייב צדיק אחר במיתה, ולכן עדיך לך רעייתי לסבול עוד קצת צער לידה כדי שהצדיק ההוא עוד ימשיך לחיות קצת.

מעשה פלא נוסף מובא בבית ישראל לראב"ד מאטערסדארף זצ"ל, שבעת שהגיע הגאון האדיר רבי שלמה קלוגער זצ"ל לשמש כרב העיר הגדולה בראד, מיד כיבדו אותו במצות סנדקאות לתינוק שנולד, ואבי התינוק היה חולה מסוכן הנוטה למות, והרופאים העריכו את מצבו כגוסס, וביקשו ראשי קהילת בראד מהרב החדש שיואל בטובו להמתין קצת עם עריכת הברית מילה כדי שיוכלו ליתן לתינוק שם על שם אביו, אולם רבי שלמה ציוה בתוקף גדול שיכניסו מיד את הילד בבריתו של אברהם אבינו ולא ישהו אפילו לא רגע קט, ומיד אחרי שסיימו למול את התינוק התעורר האב וחזר לחיים והחלים וחי עוד שנים רבות ויהי הדבר לפלא גדול.

ובודאי אין השם עיקר אלא המעשה, שכל אחד ידרוש בשלום הוריו שקרוי על שמם וילך בדרכיהם, צאי לך בעקבי הצאן, ומסופר שפעם אחד נתנו לילד שם שאבי שני הזקנים משני הצדדים היה נקרא בשם זה, והתעורר ויכוח רב בין שני זקנים אלו אחרי מי נתנו את השם, כל אחד טען שאת השם נתנו אחרי אביו, והלכו לרב העיר שיפשר ביניהם, ופסק להם הרב שיש להמתין לראות כשיגדל הילד, אם הוא יהא סנדלר אזי הוא דומה לאב זקן זה, ואם יהא רוכל הרי הוא דומה לאב זקן זה...

ויה"ר שנוכל ללכת בדרכי אבותינו ורבותינו ושלא נבייש את שמנו.

אם אנו אומרים שהילד ממלא מקום הנפטר, הרי כבר נולד כשהנפטר עוד היה בחיים חיותו, אמנם ראייה נפלאה הביאו מדברי הגמרא (מועד קטן כה): שרבי חנין לא היה לו בנים שנים רבות וביקש רחמים ונולד לו בן, וביום שנולד לו בן נסתלק, ופתח עליו ההוא ספדן ואמר שהשמחה נהפכה לתוגה, בעת השמחה נאנח, ונתנו לילד שם חנן על שמו, הרי לן שאף שהילד נולד קודם מיתתו, דהשמחה נהפכה לתוגה לאחר מכן, מ"מ נתנו לילד שם על שם אביו המת. בשו"ת תשורת ש"י להגאון רבי שלמה לייב טאבאק זצ"ל ראב"ד סיגעט הביא אף הוא ראייה זו להוכיח לחכם אחד שאסר לקרוא בשם המת בכגון דא, והוא מציין לגירסה בעין יעקב שרבי חנין מת ביום המילה, ולא ביום שנולד התינוק, ואעפ"כ נתנו שם על שם אביו.

ובמעשה שהיה שם שהיה נוגע למעשה שהאב נפטר ביום הברית, ביקש רבי שלמה לייב שימתינו עם עריכת ברית המילה עד שיקברו את האב, דרק אז הנפש נעתקת לתינוק בנתינת השם, ולאחר שיקברו אותו יעשו את הברית מילה ויתנו את שם האב לתינוק, ובשו"ת מנחת אלעזר (ח"ד סי' כ"ז) חלק עליו בארוכה.

יש לציין ששנים רבות לאחמ"כ היתה שאלה זו בזמנינו אנו, והגאון האדיר בעל שבט הלוי פסק לערוך את הברית קודם הקבורה (שו"ת שבט הלוי חלק ג' י"ד סי' קס"ז), והמעשה היה ביום שישי ערב שבת קודש, וביאר את דעתו שמירי כאן במשפחה שלא כל כך מקפידה על הלכות שבת ויש לחשוש שעריכת הברית בשעה מאוחרת יגרום לחילול שבת, ועוד לא היה שייך לעשות את הלוויה מכמה סיבות, ועוד שלבד מענין העתקת השם יש ענין זכר לנפטר אף ללא העתקת הנפש כמבואר במנחת אלעזר.

מעשה פלא הביא הגאון רבי יהודה גרינוואלד זצ"ל אב"ד סאטמאר בשבט מיהודה (פ' וישלח), שטרם לידתו של הגה"ק רבי שמעון סופר שהיה לימים אב"ד קראקא, היתה

דרשות ושעורי התורה

מפי גדולי הרבנים הגאונים שליט"א
שהתקיימו בבית מדרשינו הגדול

בניית בית הדין החדש - סניף סניף הדין החדש - סניף סניף הדין החדש

תמצית שיעור הלכה – חלק א'

יום שישי א' דחול המועד פסח העעל"ט

ע"י הרב הגאון המפורסם ר' אברהם צבי הכהן שליט"א

גאב"ד "הוראה כהלכה" - רב קהל חסידים שיכון ה' - ומגדולי הדיינים בעירינו בני ברק

מתוכו, שמא יש בו תולעת, ע"כ. ולפיכך הפולין והעדשים הרכים, אסורין לאכלן בלא בדיקה, מפני שתולעת מצויה בתוכו באיביהן".

ואין מקום לחלק בין בדיקת פרי מתולעים, לבין בדיקת ריאה, כמו שכתב בשו"ת חתם סופר (יו"ד סי' ע"ז): "נלע"ד להתלע במחובר לא היה לו חזקת היתר מעולם, אפילו כשהפרי באיבה ובעיקרי גפנים, כבר מצוי תולעים, וליכא חזקת היתר על הפירי זו עצמה, אלא דמרובה פרוש, וכיון דאיכא מיעוט המצוי חיישינן. והוי כמו ריאה ממש, דאין לברמה חזקת היתר מבורר שעה אחת, אלא מרוב בהמות כשרות פריש, וכיון דאיכא מיעוט המצוי חיישינן".

גדר מיעוט המצוי

• קרוב למהצה

בשו"ת הריב"ש (סי' קצ"א) כתב: "מיעוט מצוי רוצה לומר, שהוא קרוב למהצה ורגיל להיות, דומיא דמיעוט מצוי המוזכר למפרשים ז"ל בסירכות הריאה, דאע"ג דאזלינן בתר רובא, ואחזוקי אסורא לא מחזקינן, אפילו הכי צריך לבדוק בסירכות הריאה, מפני שהוא מעוט מצוי. וגם בזה דוקא היכא דאפשר לעמוד על ספיקו בבדיקה, אבל בא זאב ונטל בני מעיה כשרה".

כך נראה מלשון שו"ת חתם סופר (יו"ד סי' ע"ז): אפילו עינינו רואות רוב בזמנם ובמקומות ההמה שכיח הרחש אפילו ברוב החביות, אבל לא ברוב הפירות, ואם יבדוק כל פירי בפני עצמו, יהיה הרוב בלא תולע, על כן ליכא אלא מיעוט המצוי".

מיעוט המצוי של תולעים/חרקים בפירות וירקות

• מקור הדין

רש"י (חולין י"ב רע"א) כותב: "ודאי הלכה למושה מסיני הא דסמכינן ארובא אפילו היכא דאפשר. אי נמי, אחרי רבים להטות (שם כג) משמע בין רובא דאיתיה קמן בין רובא דליתיה קמן, דמאי שנא האי מהאי. ואהא מלתא סמכינן, ולא בדקינן כל י"ח טרפות. ונקובת הריאה, משום דשכיח בה דיעותא בדקינן. והיכא דאיתרמי דאיפרשה ריאה ולא בדק, מתאכלא, דסמכינן אהא, ואדרב הונא דאמר (חולין ט' ע"א) - נשחטה, בחזקת היתר עומדת, ואין מפרסמין הדבר".

למדנו מדברי רש"י, שאפילו אם יש רוב להיתר, אבל המיעוט שכיח, אסור לכתחילה לסמוך על הרוב, ורק בדיעבד - כשאי אפשר לבדוק - סומכים על הרוב.

וכן לענין בדיקת פירות מחשש תולעים מצינו גם ברשב"א (תה"ב ב"ג ש"ג): "לענין פירות שרגילין להתלע באיביהן, אם צריך לחוש להם מספק אם לאו... ודאי משום דתמרי התלעה מצויה בהם, אסורין לאכלן בלא בדיקה עד לבתר תריסר ירחי שתא, שכל שהדבר מצוי בו חוששינן לו. ואע"פ שהוא במיעוט, דלמיעוט המצוי חששו, כענין שחששו לסירכות שבריאה. ואמרינן נמי בשילהי פירקין דאלו טרפות, לא ליטפי איניש שיכרא בליליא על גבי ציבתא, מאי טעמא, דילמא פריש לציבתא והדר נפיל לכסא. אלמא לפי שיבחושינן מצוין בשכר, חששו להן מן הספק, והכא נמי לא שנא. וכן כתב הרמב"ם ז"ל, זה לשונו, כל מיני פירות שדרבן להתלע כשהן מחוברין, לא יאכל עד שיבדוק הפרי

נולד הריעותא של מיעוט המצוי, משא"כ ביין, כיון דאיכא קביעות זמן על הולדת הריעותא, א"כ הרי זה כנולדה ריעותא לפנינו, וכבר כתבתי דנולד ריעותא חייב בבדיקה לכו"ע, ואין זה ענין לבדיקת מיעוט המצוי.

ועוד, עצם חמיצת יין אינו דומה במציאותו לשאר מיעוט המצוי, דביין זה בטבעו ובעצמו שאינו עומד משקה ענבים להיות יין אלא חומץ, והרבה יינות עוברים בטבע מעבר היין לחומץ, וא"כ עלול לזה יותר מכל שאר השתנות מטוב לרע, כגון טריפה וכיו"ב, שנהי שמטבע נולדים כמה אחוץ טריפה, מכל מקום אין זה טבעי כל כך להיות פושט צורה ולובש צורה, כמו המעבר מיין לחומץ, ובפרט בימים הקדמונים, ועל כן חיובו בבדיקה יותר.

מכל מקום, גם אם נקבל עצם הדמיון מחמיצת יין לשאר מיעוט המצוי שדימה המשכנות יעקב, מכל מקום השיעור של עשרה למאה שהוציא משם, לא ידעתי כלל. דמשם אין ראיה רק שבעשרה למאה נקרא מיעוט מצוי וכבר חייב בבדיקה, אבל לפטור מיעוט שכיח שהוא פחות מעשרה למאה, לא שמעינן כלל מהתם. ולדרכו צריך לומר, שהיה ברור לראשונים, דבכל מקום שהוזכר דין מיעוט המצוי, יש עכ"פ עשרה למאה, לא פחות באחוז, דהיינו המתולעים בתמרי דכדא - חולין נ"ח, וכן ברסוק איברים - בחולין נ"א, צריך לומר דעשרה ממאה עכ"פ מתרסקים בשעת לידה, והוא דוחק עצום נגד הסברא. וכן לענין רוב מצוים אצל שחיטה מומחים, שכתב הרמב"ן דצריך לבדוק משום מיעוט המצוי, צריך לומר דעשרה ממאה המצויין בשחיטה אינם מומחין. וכיו"ב במש"כ תוס' יבמות ל"ו ע"ב, דטעם של רשב"ג דכל שלא שהה שלושים יום באדם נפל, הוא מטעם מיעוט המצוי, א"כ צריך לומר דכל עשרה למאה נפלים הם, דפחות מזה אינו בגדר מצוי לדעת המשכנות יעקב. והוא רחוק, וכל כה"ג היה לן לרבנותינו הראשונים לפרש עיקר זה, שהוא היסוד הגדול בחיוב זה של בדיקת מיעוט המצוי."

אבל גם בשו"ת צמח צדק (ליובאוויטש יו"ד סי' מ"ז) כתב לענין סוג של בועה שהיתה מצויה בבהמות, אם נחשבת טריפה: "אף על גב דחיישינן למיעוט המצוי, יש לומר דאחד משבעה או מעשרה המתים מחולי זה, אינו חשוב מיעוט המצוי. מיהו זה אינו, דאיתא בנדה ר"פ בנות כותים (ל"ב ע"א) - הא נמי מיעוטא דשכיח הוא, דתניא אמר רבי יוסי, מעשה בעין בול והטבילוה קודם לאמה כו', עיי"ש, ובודאי דלא אתרמי אפילו אחד מעשרה כו', ואעפ"כ נקרא מיעוטא דשכיח".

לענ"ד נראה להביא ראייה לשיעור זה, מדבר הרמב"ן (חולין ג' ע"ב) שכתב: "הגאונים ז"ל שהסכימו כולן, דהיכא דשחט

כך עולה גם מדברי שו"ת בית אפרים (יו"ד ריש סי' ו'): "אין לדמות מצוי למצוי. דאף אם נפרש בתמרי דכדא, כפירוש הרשב"א והר"ן, מכל מקום אין הכרח למיעוט המצוי דריאה. דאימא גבי התלעה דתמרי, שכיח טובא, עד שהוא כמו ספק השקול, משא"כ בריאה מאן לימא לן שמצוי ושכיח טובא".

● אחד לעשר

בשו"ת משכנות יעקב (יו"ד סי' י"ז) כתב: "תרתני אני בלבי למצוא יושר דברי אמת, מקור ושורש הדבר הזה, לבדוק אחר מיעוטא דשכיח, ומי איכא מידי דלא רמיזה במתניתין וברייתא, ויגעתי ומצאתי - תודה לקל, והנה הדבר מבואר במשנה וברייתא, וגם רמיזה בקראי לכמה תנאי. דמשנה שלימה שנינו בסוף פרק כל הגט (גיטין ל"א ע"א) - רבי יהודה אומר, בשלשה פרקים בודקין את היין וכו', וקאי אדלעיל דאמר - המניח פירות וכו' מפריש עליהן בחזקת שהן קיימין, וקאמר רבי יהודה דין צריך לבדוקו בשלשה פרקים בשנה, שמצוי להתקלקל בימים האלה, והיא הלכה פסוקה, פסקה גם הרמב"ם ז"ל בחיבורו, וסובר דאין חולק על רבי יהודה בזה... ובוודאי אין רוב ואף מחצית יינות מחמיצין, רק מיעוטן, ופוק חזי כמה שיעורן, כדתנן בכבא בתרא (צ"ג ע"ב) - המוכר יין לחבירו, מקבל עליו עשר קוססות למאה, פירוש עשר חביות יין רע שריחו חומץ, שכן דרך להמצא במרתף של יין, כמו שכתב רשב"ם ז"ל... שמע מינה דטפי מהכי לאו אורח ארעא להתקלקל, ולא אסיק אדעתיה לקבל. הרי להדיא, שיעור יין המתקלקל הוא חלק עשירי מהטוב, וגם זה אינו רק ריח חומץ, כמו שכתב הרשב"ם... ואפילו הכי חשבינן ליה מיעוט המצוי להצריך בדקה אחריו, אף דאיכא רובא וחזקה להיתרא, לא סמכינן עליהו ובעי בדיקה".

ובשו"ת שבט הלוי (ח"ד סי' פ"א) הביא את דברי המשכנות יעקב וכתב: "ונמשך אחריו בספר דרכי תשובה יו"ד ל"ט ס"ק ג', שהביא משמו, דאם נמצא במקום ההוא שנטרף חלק אחד מעשרה מהנשחטין, נקרא מיעוט המצוי... ומזה קבע הגאון משכנות יעקב להלכתא, דדוקא שיעור עשר למאה נקרא מצוי גם לענין טריפות, ובוה חייב לבדוק, והיינו דבפחות מעשר למאה לא נקרא מיעוט השכיח, ופטור מבדיקה".

ולא זכיתי לעמוד על דבריו הק', לא הראיה מג' פרקים בודקין, ולא קביעות מיעוט מצוי על עשרה למאה דוקא. דהא בהאי דג' פרקים בודקין, כתבו הקדמונים, משום דבאותן זמנים רגיל היין להחמיץ, וא"כ אין הנדון דומה לרוב שיש מיעוט המצוי נגדו, אלא דמ"מ אינו ידוע כמה ומתי

ולעולם אין רוב כשירות בלי מועט טריפות, והמועט מלווה את הרוב בכל עת ובכל מקום, והוא הוכחה שזה טבעית מציאותו לגדל רוב כשירות ומיעוט טריפות."

● להלכה

בשו"ת מנחת שלמה (שם) כתב: "טוב להתחשב במש"כ המשכנות יעקב" (סימן יז) [דשיעור מיעוט המצוי הוא עשרה אחוז]. ובקובץ תשובות להגרי"ש אלישיב זצ"ל (ח"ג סי' ק"ג) הביא את דברי המשכנות יעקב לדינא, אף שמתאמרא משמיה שיעור נמוך יותר.

● איך משערים

בשו"ת חת"ס (יו"ד סי' ע"ז) כתב: "הנה הרמב"ם (פ"ב ממאכ"א הל' ט"ו) כשדיבר מתולעים בתלוש שפרשו, ומחובר אפילו לא פירשו, לא הוצרך בדיקה אלא אמחובר, אבל לא בתלוש. וכתב הרב המגיד הטעם, משום דהוה מיעוט המצוי. רצונו, אפילו עינינו רואות רוב בזמנם ובמקומות ההמה שכיח הרחש אפילו ברוב החביות, אבל לא ברוב הפירות, ואם יבדוק כל פירי בפני עצמו, יהיה הרוב בלא תולע, על כן ליכא אלא מיעוט המצוי".

ובשו"ת מנחת שלמה (ח"ב סי' ס"א) כתב: "מסתבר, דכיון שאם בא לאכול את כל האגודה של חסא, צריכים לחשוש שהיא מתולעת וטעון בדיקה, ממילא אי אפשר גם להתיר עלה אחת, מפני הטעם שכנגד זה ליכא כלל מיעוט דמצוי. שיש להחמיר כאילו יודעים שיש תולעת בתוך האגודה, וכולה צריכה בדיקה. דאל"כ אפשר תמיד לאכול חצי פרי או רבע, ולסמוך על זה שכנגד חצי, ליכא כלל השיעור של מיעוט המצוי. כי לא ידעתי מנלן להתחשב עם מספר העלים של דרך האוכלים. וכדאמרן, שיכולים תמיד לאכול קימעא קימעא. ולא נזכר כלל בזה לחלק בין נאכל ע"י אדם אחד או יותר".

חד, ואיתיה קמון למבדקיה, דצריך למבדקיה. אם יודע הלכות שחיטה, מותר לאכול משחיטתו, ואם לאו, אסור לאכול משחיטתו. ולא אמרו - רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הם, אלא היכא דליתיה קמון, אבל איתיה קמון, צריך למבדקיה. וקבלה היא ונקבל בסבר פנים יפות, שאין סומכין על רוב גרוע ושמיעוטו מצוי, אלא במקום דלא אפשר, ואפי' לרבנן דלא חיישי למיעוטא. ובתשע חנויות, דהוא רובא דאיתיה קמון, נמי מסתברא דלא אזלינן בתר רובא, אלא היכא דליכא דידע, אבל ודאי צריך הוא לשאול החנונים, אם יש מי שיוודע שהיא אסורה או מותרת... והיינו דאמרין (שם י"ב א) - מצא תרנגולת בשוק וכו', ולא אמרו שמוסרין חולין לכתחלה לכל אדם, דאלמא אין מוסרין אלא בכיוצא בה, כלומר בשאי אפשר לבדוק, כגון דאזל ליה לעלמא, כמסורת רבותינו הגאונים ז"ל. הרי שבתשע חנויות, צריך לשאול את החנונים, מפני שנחשב מיעוט המצוי, ומוכח שברובא דאיתא קמון, כשהמיעוט אחד מעשר, נחשב למיעוט המצוי.

● שלש פעמים בשנה

בשו"ת טוב טעם ודעת (מהדורא תליתאה סי' צ"ט) כתב לענין המצאות ריעותא בושט של אווזים: "מה ששאל - מה נחשב מיעוט המצוי, הנה לזה אין בידינו מקור לזה, אך לפי שכלנו נראה, אם נמצא כך בכל שנה ג' פעמים, נחשב מצוי והוי מיעוט המצוי. אבל אם לא נמצא ג' פעמים בשנה, לא נחשב מצוי". וצ"ב מנין לו גדר זה.

● המיעוט שכיח בטבע העולם

בשו"ת שבט הלוי (שם) כתב: "מה שיראה לענ"ד, דענין מיעוט המצוי היינו שהופעת המיעוט ומציאותו הוא מצוי הרבה, דכל רוב בהמות שבעולם ובכל מדינה ומדינה מוחזקים במיעוט טריפות, מחמת סירכות הריאה. וכיוצא בזה לענין ושיטין בסי' ל"ג, וכיוצא בזה לענין רוב מצויין אצל שחיטה, וכיוצא בזה לענין ריסוק איברים דבית הרחם.

● לסיכום

א. כדי לקבוע אם הנגיעות מצויה ברמה של רוב או מיעוט מצוי, צריך לבדוק כמה פירות/ירקות מתולעים יש, ביחס לכלל הפירות.

ב. אין להתחשב בכך שאורזים כמה פירות יחד בכלי אחד, ולכן אפילו אם בכל אריזה המכילה הרבה פירות, מוצאים חרקים, אין זה מחשיב את הפרי לפרי שרובו בחזקת נגוע.

ג. מאידך, אין להתחשב בכך שהדרך לאכול בכל פעם רק חלק מהפרי/הירק, ולכן אף שדרך בני אדם לאכול רק מעט עלי חסה וכיו"ב, קובעים את רמת הנגיעות, לפי ראש חסה שלם.

ד. לכתחילה ראוי להחשיב רמת נגיעות של 10%, כרמת נגיעות המחייבת בדיקה.

חבורת ויואל משה

שע"י התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר
קרית יואל - בני ברק

בעמדינו בפתח זמן הקיץ הבעל"ט

הננו מודיעים בזה את סדרי וזמני השיעורים הקבועים
לבחורי הישיבות הקטנות

בערב שב"ק בשעה 1:30 | מאמר שלש שבועות

ע"י הרב **אהרן שלמה ראזמאן** שליט"א

בבית מדרשינו הגדול (חדר ג') | בעת השיעור יהיה מוכן כיבוד קל

ומכאן הקריאה יוצאת לכלל בחורי אנ"ש שיחיו לבוא ולהשתתף בקביעות בשיעורים האלו בכדי להתחזק באמונה והשקפה טהורה כפי המסורה לנו ממורן רביה"ק ז"ע ובקרוב נסכה לקרב פני מלך המשיח בנאולה השלימה בב"א.

הנהלת החבורה

הגליון לשבוע זו כתוב לע"י

הרה"ג ר' אהרן יודא בערקאוויטש ז"ל

בן הרה"ח ר' אשר זעליג ז"ל

דולה ועשקה לרבים בעדור פנינו יואל

גלב"ע ט' אייר תשפ"ב

הונצח ע"י

בני משפחתו שיחיו

ת.נ.צ.ב.ה

לִישַׁע אֶת לְשׁוֹנֵם

ליקוט מספרי רביה"ק על חומר האיסור לדבר בשפתם הטמא אשר ברו להם הציונים

נערך ונכתב ע"י מערכת "הסקפה ברורה" בארה"ק ת"ז

ענין הודאה וחיזוק לדרכי המינות (י)

שום קפידיא באיזה שפה לבאר להתלמידים, כמ"ש הרמב"ם בפיהמ"ש ריש מס' אבות ע"ש, ובלבד שיהא המלמד מומחה באומנתו וירא אלקים, אבל כאשר הדבר הזה נעשה אצל החפשים כמין ע"ז שלהם, ומצוה להתרחק מהם בכל מיני ריחוק, יעיין רמב"ם פרק ששי מהל' דיעות, על כן צריך לשנות אופן הלימוד מכפי הנהוג אצל החפשים. עכ"ל².

וכעין זה הובא בספר מרא דארעא ישראל³ בזה"ל, מרגלא בפומיה [של מרן הגרי"ח זאנענפעלד זי"ע גאב"ד ירושלים עיה"ק ת"ן] דבריו של רבי שמואל סאלאנט רבה של ירושלים שהמשיל שפה זו כמושקה היין שחיבה יתירה נודעת לו במצות התורה לקידוש ולהבדלה, לברכת הזימון ושאר מצוות, והנה דוקא משקה זה למרות חביבותו אך אם תגע בו יד נכרי ומחלל שבת יאסר מיד, מה שאין כן בשאר משקין, גם שפה זו [עבריי"ת] היה הגרש"ס אומר אפילו ותהא כולה קודש, אך מכיון שמחללי שבתות נטפלו לה, הרי היא אסורה לשומרי תורה ומצות, והרי לך רמז על כך "וחכך כיון הטוב" (שה"ש) ע"כ. וזה לשון מרן רביה"ק (ויזאל משה מא' לשה"ק, בסימן כ"ט ד"ה ומעתה) לענינינו בלימוד הלשון אף אם אינו על דרך הרשעים והכופרים מכל מקום כיון שענין הלשון נעשה חק למינות והרבה כשרים נתפסים בו וסוברים שהוא לשון הקודש בודאי שיש לחוש בו טובא בכל אופן ואופן ושאיני מינות דמשכא מענין לענין, עכ"ל⁴.

עוד יש להעיר בענין האיסור שלא להשתמש בשפת העבריי"ת הטמאה אשר ברו הציונים מלבם, דאף אם לא היו משנים כלום בתוכן ובצורת השפה רק היו קובעים לדבר בלשון הקודש היו צריכים להתרחק מזה מלבד הטעמים שהזכרנו עד כה¹, והוא הענין המובא בפרש"י על הכתוב (דברים ט"ז כ"ב) ולא תקים לך מצבה אשר שנהא ה' אלקיך, אע"פ שהיתה אהובה בימי האבות עכשיו שנואה מאחר שעשאוה אלו חק לעבודת כוכבים עכ"ל, והוא מדברי הספרי (שם סי' קמ"ו).

והנה ענין זה מראה על גודל חובת ההתרחקות מרשעים דאף בדבר שהחזיקו אבותינו ורבותינו, והם מחזיקים בזה ועושים כן כעין חק שלהם יש להתרחק מזה, ודבר זה מובא בכו"כ מקומות לענין התרחקות אף ממנהגים טובים ואפילו "מצות" כאלו שנעשו כחק המינים. ולטעם זה אפילו אם היו כולם מדברים לשון הקודש בכל הדורות היה לנו להימנע מזה בזמנינו שהשתמשו האפיקורסים לעשותה כחק שלהם לשם שיטת הלאומיות שלהם. [ומכ"ש שמעולם לא נהגו לדבר בלשה"ק, ואדרבא שבכל הדורות נזהרו שלא לדבר בה כי אם בד"ת וכנ"ל באורך].

ואכן הזכירו כמה מגדולי ישראל את טעם זה, וכמבוא במכתבו של הגר"א וזאסערמאן זצוק"ל בדבר השאלה שישאלו אותו אם ללמוד עניני יהדות בלשה"ק (אשר קראו אותה עברית בעברית), והשיב ע"ז הגאון בזה"ל, הנה מעיקר הדין אין

¹ בהפוך שהרי הוא בעצם דבר שנהגו בה אבותינו ורבותינו, ואעפ"כ יש להתרחק מזה ברגע שהם נגעו בה ועשו אותה לחק שלהם ודו"ק.

² הובא בקובץ מאמרים, והוא ממכתבו מיום י"א תשרי תרצ"ד לפ"ק, והובא מתוך קובץ כרם שלמה.

³ במהדורא החדשה בח"ב עמ' קפ"ד, ובישנה בח"ב עמ' צ"ד.

⁴ והנה מלשון רבינו נראה שכוונתו הוא שע"י לשונם נמשכים ממש לכפירה ומינות והוא הענין אשר ביארנו לעיל באורך, אלא השתמש בלשון "חק למינות" כיון שכן הוא, אבל לא הוצרך לבאר ד"ז לענינינו דמאחר שביאר שנמשכים ממש למינות א"כ אי"צ לפרש מה שאין בו חשש זה ואסור רק מצד שהוא חק, דבכלל מאתים מנה, ורק במאמר ישוב אר"י שבכל הדורות עלו צדיקים להתיישב באר"י שם הוצרך לטעם זה (בסי' קל"ט) יע"ש.

¹ דהנה לעיל כתבנו בטעם האיסור שלא להימשך אחרי המינים ואפיקורסים ע"י מה שמדברים בשפתם וקוראים את מאמריהם וכדו', וכאן הבאנו טעם חדש לאסור מצד עצם הדבר שהם קבעו אותה אף בלא חשש אמשוכי, כגון אם הוא רחוק ממקומם ואינו רואה לא אותם ולא את כתביהם, וגם לא שייך בזה שמחזיקים אותם שזהו כהודאה למינות וחילול ה' שהרי המה נמצאים במקום אחר לגמרי, ואין מכירים אותם ולא יודעים את מעשיהם, אלא שהטעם שהבאנו כאן היה דומה למה שכתבנו לעיל הטעם שלא להניח שם ושארית להאפיקורסים ולמעשיהם, אבל יש כאן חידוש טפי, שהרי שם עיקר האיסור הוא מה שע"י שנהגין ומשתמשים בס"ת שכתבו מין או בתקנה חדשה כגון מצוה ומנהג חדש שחידש המין ע"י נתנים להם כח וזכות ונמשכים אחריהם וכדו'. אבל כאן אנו מדברים

בינה לעיתים

ליקוטי בתר ליקוטי
מספה"ק בענינא דיומא

ספירת העומר – חלק ב'

יום לגמילות חסדים, וט"ז ימים לעבודה, וטו"ב ימים לתורה, וביחד הם כמספר ל"ב טו"ב. **(דרשות חתם סופר)**

בכל יום ויום מימי הספירה צריך האדם לילך ממדריגה למדריגה יותר גדולה. **(רביה"ק הדב"י חוה"מ פסח תשט"ז)**

השבתות של ימי הספירה יש בהם תוספות הארה, וכל שבת היא כב' שבתות, ועליהם נאמר אלמלא שמרו בנ"י שבת אחד מיד נגלין, היינו שבת של ימי הספירה שחשובה כב' שבתות. **(בית אברהם)**

כמו שיש ר"ה עשרת ימי תשובה ויוהכ"פ, כמו"כ פסח הוא נגד ר"ה, ימי הספירה בחינת עשרת ימי תשובה, וחג השבועות כנגד יום הכיפורים.

(בית אברהם)

ימים אלו ימי הספירה מסייעין לאדם, שבאותם הימים נתהפכו אבותינו משעבוד חומר ולבנים עד להיות מוכן לקבל התורה, ממילא גם עתה הזמן מסייעין.

(חידושי הרי"ם)

שבעה שבועות אלו הם גבוהים מאוד ומסוגלים לכל דבר שבקדושה, איש יהודי מכח קדושת ימימם אלו יכול לצאת מז' מדורי גיהנום עד קבלת התורה.

(בית אברהם)

אחר כל אלה צריך האדם להפיל תחינה ובקשה לפני הקב"ה שיהא בעזרו להתגבר על יצרו ולשבר את טבעו ולאחוז במדות טובות וישרות, וביותר צריך לרזז בימים אלו על ענין אהבת חברים.

(ברך משה)

י"ל שמ"ט ימי הספירה רומזים על מ"ט אותיות של יחוד ה' קבלת מלכות שמים, ביחודא עילאה שמע ישראל וביחודא תתאה ברוך שם.

(לב אהרן)

פסח וימי הספירה הם שורש לכל ימות השנה, ובדרך שאדם הולך בהם מוליכין אותו כל ימי השנה. **(נהר שלום לרש"ש)**

כל חיי אדם תלוי בימים אלו למעלה ולמטה.

(תולדות יעקב יוסף)

מפסח ועד עצרת דנין כל הנשמות הן נשמות החיים והן נשמות המתים.

(מדרש פנחס)

בימי הספירה בכל שנה מתגלה אור בימים ההם. **(בת עין)**

בשבתות הספירה יתרבה הקדושה יותר.

(עבודת ישראל)

גם אומה"ע מודים שהימים האלה הם טובים ומסוגלים לרפואה, והעיקר הוא שהם טובים ומסוגלים לרפואת הנפש.

(אוהב ישראל)

הרה"ק הרבי ר' מענדל מרימנוב זי"ע הזהיר לעסוק בגמרא תוספות בימי הספירה. **(שו"ת מראה יחזקאל)**

כתב הרב רבי חיים וויטאל (פרע"ח שכ"ב פ"ז) כי בימי העומר טוב לתקן עון הברית, קר"י בגימטריא עמ"ר.

(בני יששכר)

התיקון לברית הלשון אשר היא מסובבת חומה תלוי בימי ספירה שבין פסח לעצרת, וביום העצה הוא היובל שבו יתוקנו כל בני תורה ויקנו בו שלימות. **(חתם סופר בהר)**

אמר הקדוש המפורסם בישראל מורינו הר"ר פנחס מקארעץ זצוק"ל, מה שנידון בין פסח לעצרת הוא יותר מראש השנה, רק שבראש השנה הוא מצד הגבורות ובימים הללו מצד החסדים עכ"ד. **(בני יששכר)**

כי מ"ט ימי הספירה שהם הכנה לקבלת התורה מתחלק לשלשה חלקים, תורה ועבודה וגמילות חסדים, ומגיע ט"ז

היטיבו נגן

לקיט נפלא במעלה קדושת הנינונים, נטני הצדיקים הקדושים, המושר בחצרות קדושו בשבת קודש וכימים טובים.

מקור פיוטים אלו וטעם אמירתם

אחרי הקדמה ותיאור כפי שהיה נראה אצל הצדיקים שירת הפיוטים אלו, נביא מקודם המקור של פיוטים אלו.

מלפנים זאת בישראל נהגו ברוב שבתות השנה להפסיק באמירת פיוטי "יוצרות" בברכת יוצר אור, אי מענין הקריאה של פרשת השבוע, אי מענין המאורע וכגון כמועדות ושבת ר"ח או בשבתות של הד' פרשיות ושבתות הפסקה וכדו', אי לרגל מאורע בקהילה כגון מילה או חתונה. וכן בשבתות בימי הספירה משבת ראשונה שאחר חג הפסח ועד שבת שלפני חג השבועות נהגו לומר "יוצרות" מיוחדות לשש שבתות אלו.

בטעם ענין אמירת פיוטים אלו בשבתות הללו כתב הלבוש (סי' תצג סעי' ד): בכל השבתות שבין פסח לעצרת אומרים יוצרות המדברים מענין הגאולה, ומתאוננים בזמן הזה אחר זכרון גאולת מצרים על הגלות ועל הצרות שיש לנו עכשיו בין הגוים שיגאלנו מהרה, ומוכירין כל הגזירות שהיו באלו המדינות ובמדינות אשכנ"ז, מפני שבעונותינו כולם או רובם היו בזמן הזה, לכך מתפללין אנו להש"י שייזכר זכותם וכימי מצרים יראנו נפלאות". וכן מוזכר ענין אמירת פיוטים אלו בדברי הטורי זהב (שם סק"ב).

ובספר שער יששכר (מאמר עמר התנופה אות ב') הוסיף רמז נאה על אמירת הפיוטים: וזלה"ק: נתיסדו ותקנו בשבתות בין פסח לעצרת הפיוטים הקדושים המעוררים לב ונפש ויחרדו לב האדם אשר אם אבן הוא נמוח, וליכא מידי דלא רמיזי באורייתא, ונ"ל במצות וספרתם לכם וגו' עמ"ר התנופה"ה בגי' תתנ"ו, שגם אז בשנה ההוא במספרו, נתעורר כח הדינים של העמר כנ"ו ה' יצילנו ויגאלנו בקרוב ובמהרה דידן, עיי"ש.

בטעם שנקראו "פיוטי אהבה וגאולה"

פיוטי "אהבה" ו"גאולה" הנאמרים בשבתות אלו מקומם

בזמירות עטרת יהושע (מנהגי קודש אות רצא) כתוב: בשבתות שבין פסח לשבועות כיבד לזמר הפיוטים של אהבה ושל גאולה, וציוה לזמרם בניגון התעוררות ודיקות, בהיותם פיוטים שנתקנו להתעוררות רחמים על צרתם של ישראל, ועל גאולתם וישועתם השלימה.

מנהג זו נובע מהרה"ק בעל זרע קודש מראפשיין זיע"א, שיומא דהילולא דילי יחול בשבוע הבעל"ט (יום ג' - י"א אייר) וכן נהגו אחריו בקודש צאצאיו לבית ראפשיין דזיקוב ראזוודאו וסטוטשיין, וצדיקי וחסידים ותלמידי בית צאנז.

וכן נהגו במונקאטש כמו שהאריך בספר דרכי חיים ושילום (מנהגי ימי העומר אות תרכט) מפסח עד שבועות בכל ש"ק שחרית בסעודת עתיקא קדישא הי' מנגן בפיוט לשבתים הללו בין פסח לשבועות (אחר כל הזמירות קודם שאמר תורה) - אהבה, וגאולה, ומאד המו מעיו שפך כמים לבו ונפשו בנחלי דמעוות וכל השומע נתעורר ונתרגש בשעת זמירות פיוטים הללו ורגיל הי' לומר כי הפייטן מדבר קצת מעל לבו, ומצייר צרות ישראל ממש כמו הדור הזה ימי חבלי משיח הנוראים, ובהתעוררות רחמים על גאולתן וישועתן. והימים שבין פסח לשבועות בפרט בשבתות ההם הי' אצלו תמיד ביותר ימי התאמצות ותקוה לראש שמחת עולם, צפה לישועה וגאולה קרובה. ועוד יצללו באזנינו מדברותיו ובכיותיו בימים הללו בשם התיקוני זוהר, כי בחג שבועות יתפרקון מן גלותא (עיי' בספר שער יששכר במאמר חג הבכורים מ"ש בזה) וע"כ ימי הספירה הם הכנה דרבה להגאולה שלימה בביאת בן דוד שנזכה לקיים בפועל ממש והקרבתם מנחה חדשה לה' בביהמ"ק ב"ב. כדברים האלה התמלטו מפיו בתשוקה נמרצה מדי שנה בשנה בתוחלת ממושכה עד אשר תוך ימי תקוה הללו היתה תום גאולתו כי שבה נפשו הטהורה לאביו שבשמים לאור באור החיים. עיי"ש.

ויש לציין שהמלחין הגדול והנודע בכל העולם, ובפרט בחצרות החסידים, הרה"ח ר' משה גאלדמאן ע"ה, גם הלחין ניגונים על פיוטים אלו, אחד נמצא באלבום קץ הפלאות (ניגון 09 - מתוך פיוט גאולה הנאמר בשבוע השניה) שמתחנן כעבדא קמי מרי' על הגאולה השלימה שיתגלה בקרוב במהרה בימינו ונעתיק התיבות: **קָץ רֵאשׁוֹן לְאֵב הַמּוֹן נִפְתָּר, זְמַן קָץ שְׁנֵי לְרִמְיָהוּ נִפְתָּר, קָץ הַשְּׁלִישִׁי לְדָנְיָאֵל נִפְתָּר, וְקָץ הַרְבִּיעִי מִפֶּל עֵין נִפְתָּר, יְשׁוּט פֶּל דּוֹרֵשׁ וְיַחְסָם פֶּל תָּר, וְנִפְלֵם הַתְּזוֹן וְנִפְדָּרוּ הַמְרָאוֹת, ה' עַד מְתֵי קָץ הַפְּלָאוֹת.**

והוסיף גם תיבות באידיש: **אוי אוי, רבונו של עולם דו זעהסט דאך, וואס דינע קינדערלעך גייען אדורך, מי שלאגט און מיפלאגט, איין בראך נאך א בראך, עד מתו ווילאנג נאך.**

אוי אוי רבונו של עולם מיר האלטן מער נישט אויס, נעם אונו פון ביטערן גלות ארויס, פארדריי שוין דיין פלאן, זיי מקרב דעם זמן, לאו אונו שוין פריילעך זיין.

השתא הכא יעצט זענען מיר נאך דא, אבער מיר בעטן דיר אז לשנה הבאה, זאלסטו אויפלייכטן דעם אור חדש, בארץ זבת חלב ודבש.

יעדער וועט ווייזען זה ה' קויעו לו, צוזאמען משיחין אקעגן גיין, נגילה ונשמחה בישועתו, ונאמר - ונאמר אמן.

ועוד ניגון מלא רגש על "סגולתי" (מתוך פיוט אהבה בשבוע הרביעי שאחר פסח), נמצא באלבום שומרים (ניגון 09). וגם כאן נעתיק את מילות הפיוט: **סְגֻלְתִּי. רַחֵם אֶרְתָּמְדִי. וְגַם זְכוּר אֶזְכָּרְךָ. חֶסְדִּי עַל נַעֲרֶךָ. וְרֵאִיתִי מְגֻנָּךְ. עוֹד אֶפְאַר תְּפֹאֵר. וְאַצְהִיר מְאוֹד זִמְרֶךָ. וְיִבֵּא לְךָ צוּרְךָ. וְיִתְבַּשׂ אֶת שְׁבָרְךָ. הַתְּפַתְחֵי צִיּוֹן מוֹסְרֵי צְוֹאֲרֶךָ. קוּמֵי אוֹרֵי פִי בָּא אוֹרְךָ.**

עם בעת שולחן הפירות לפני מנחה בניגון אחר כיסופין והשתוקקות מבית צאנו - זקני החסידים מסרו איך שרבים מרן בעל קדושת ציון זצוק"ל הי"ד היה שר את הפיוטים בימי הזעם במלחמת העולם השניה בזמן ששהה בעיר לעמבערג יצ"ו בבכיות נוראות ובהתעוררות מרובה עד מאוד. פעם כשגמר בנו הרה"ק בעל דברי שלמה מבאבוב זצ"ל לזמר הפיוטים כשהדמעות נושרים מריסי עיניו בלי הרף, האריך בנועם שיחו

היא אחד בסוף ברכת "אהבה רבה" לפני הקטע וקרבתנו מלכנו לשמך הגדול, ופיוט השני "גאולה" היא לפני סיום ברכת גאל ישראל, כשבסוף הפיוט מסיימים עם הקטע בגלל אבות תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם.

כשיחה בין כנס"י להקב"ה

תוכנם של פיוטים אלו רצופים אהבה וערגה וגעגועים עזים של אהבה ותשוקה שבין כנסת ישראל לאביהם שבשמים ובין הקב"ה, מתוך נהמת הלב ורוב בכיה מגודל הכאב על חורבן בית המקדש ואריכות הגלות בין העמים, וריבוי הצרות שיש לישראל כל יום מאומות העולם המצערם אותם ומתעתעים בהם, ומלעיגים עליהם בזה שעל אף מצבם השפל בבור גלותם, אם כל זאת אינם מרפים מגודל צפייתם העזה על הגאולה השלימה ומבקשים רחמים על השיבה לציון.

בתי פיוטי ה"אהבה" מיוסדים בצורה של שיחה בין כנסת ישראל להקב"ה, שבבית אחד כנסת ישראל בוכה ושפכת את מר ליבה על גודל צערה בגלות לפני הקב"ה, ובבית השני הקב"ה עונה לעמו בעת שועם אליו בענין צערו של השכינה הק' הסובלת גם היא כביכול עם כנסת ישראל בגלותם, ובדברי חיוזק ותנחומים לישראל שעוד יזכו במהרה ליגאל בגאולת עולם מהגלות המר הזה ולעלות לציון ברינה, כשהקב"ה מכנה לכנסת ישראל בכינויים "סגולתי" ו"איומתי", וכנסת ישראל מכנה לקב"ה בכינויים "אילותי" ו"דודי".

אמירתם בשב"ק

בזמננו שע"פ מנהגו בקודש של מרנא הבעש"ט הק' זיע"א (ראה שולחן הטהור להרה"ק מקאמרנא סי' סח סעי' ב) כבר לא נהגו להפסיק באמירת פיוטים בברכת יוצר אור, נהגו בהרבה מקומות לזמר פיוטי "אהבה" ו"גאולה" בשבתות בין פסח לשבועות בצפרא דשבתא בסעודתא דעתיקא קדישא. ומנהג זו נובע כפי שכתבנו בתחלת המאמר מהרה"ק בעל זרע קודש מראפשיץ זיע"א. ועל אף שבאשל אברהם להרב מבוטשאטש זצ"ל (סי' סח) קרא תיגר על מנהג אמירת פיוטים אלו בשבת, והרה"ק המנחת אלעזר ממונקאטש בספרו נימוקי או"ח (סי' סה) מיישב מנהג הצדיקים שנהגו לזמר פיוטים אלו בשבת, מאחר שבימינו צריכים לעורר יותר על קירוב הגאולה, עיי"ש שהאריך. ומסיים שם בלשונו: **ואשר ש"ק הוא זמן קיבול תפילות על יום שעולו שבת ומנוחה ב"ב.**

בחצר הק' באבוב קבעו רבותינו הק' המנהג לזמרם ברוב

השמועה דינגונים ישנים שהיו מושרים במעלין ועוד). וגם תוכלו לשמוע שהאיך שהחסיד הנ"ל מתאר איך שרבותינו הק' שפכו נחלי דמועות כמים על שבר בת עמנו, ועוררו רחמים בדברי הפייטן לפעול הגאולה שלימה.

וכן ניגנו זה שרו בסטוטישין על הפיוט ק-ל מסתתר בעת עריכת השולחן ביום ל"ג בעומר בהתרגשות עצומה, כפי שנשמע בהקלטה כאן מפי האדמו"ר רבי יהודא'לי מסטוטישין זצ"ל.

יש אומרים דבחדר מונקאטש היו מזמרים על פיוט אהבה וגאולה הנגון של הרה"ק רבי שמואל קאמאדער זי"ע (הניגון מושר גם בקהלתינו הרבה על לכה דודי ועוד- ובעז"ה עוד נחזור לזה), אמנם החוקר הגדול רבי דוד מאיר רוס הי"ו, כותב בגליון עתיקין אם קבלה הוא נקבל, אמנם שמעתי מפי החסיד ר' מרדכי גליקמאן ז"ל מוותיקי חסידי מונקאטש שהיה מומעתיקי השמועה ממה שקיבל מהחסיד ר' חיים בער ז"ל המושב"ק של צדיקי בית מונקאטש שה"מנחת אלעזר" היה נוהג לשיר ניגון אחר על פיוטים אלו, ניגון שהיה שר בד' פרשיות, ובמשך תקופה על "כל מקדש". - ועוד מוסיף שם: שצדיקי וחסידי בית קאזניץ נהגו לזמר על פיוטי סגולתי הניגון שהיו מזמרים בקאזניץ על כבירת רועה עדרו.

לומר, שבאמת אסור להצטער בשבת, והיה אסור לבכות ולהזיל דמועות בשבת, אבל להלכה כתב הרמ"א (סי' רפ"ח) כי מי שיש לו עונג אם יבכה כדי שילך הצער מלבו מותר לבכות בשבת.

די ראפשיצער סגולתי ניגון

כמה ניגונים יש שמושרים בחצרות החסידים על פיוטים אלו [וכפי הנראה מזמירות עטרת יהושע שלא היה לו ניגון קבוע, רק צוה לזמרם בניגון התעוררות ודביקות, כמו שהבאנו בגליון לחג הפסח שגם רביה"ק הברך משה צוה כן על הפיוטים דיו"ט פסח "ברח דודי"]. אמנם ברוב חצרות נכדי רפאשיץ - דו"קוב ראזוואדוב פלאנטש וסטוטישין ועוד - מקובל ניגון דביקות המיוחס להרה"ק מראפשיץ זי"ע, ואכן נקרא בשמו בעולם הנגינה די ראפשיצ'ער סגולתי ניגון. ובבית פלאנטש הושר ניגון זה גם על 'מה ידידות' בשבתות שבין פסח לעצרת. (יכולים לשמוע 'אחר ימי ספירה' כפי שהוא שמושר ע"י הרה"ח רבי ירמיי' דמן שליט"א על הטעיף 'עתיקא קדישא' ח"א ניגון 06).

ונעתיק ניגון זה בקול הניגונים (0794690150) כפי שהושר ע"י הרה"ח רבי מענדלי קורץ ז"ל מעיר מעליץ (אחד ממועתיקי

סימן טוב ומזל טוב

בשמחה ובטוב לבב, נשגר ברכת מזל טוב, קדם מע"כ אבינו חותנינו יקירנו, הצמוד באהבה בקירות לבנינו, ומסור בלונדון למענינו, האי גברא יקירא, נודע לעוז ולתפארה, מקבל כ"א בשמחה ואורה, האדם היקר באנשים, נעים הליכות ורב נבון, שמו הטוב מהללים בשבח וברוך, ה"ה

הרה"ח ר' מאיר אליהו אקער שליט"א

ומנשים באהל תבורך אמינו - חמותינו החשובה שתחי'

לרגל תת השם שמחה במעונם, באירוסי בנם החתן כמר ישעי' ני"ז

והברכה אחת הוא לכבוד זקינינו החשוב

הרה"ח ר' יוסף יהושע גריין שליט"א

ומנשים באהל תבורך זקנתנו

ובזה הברכה צרופה וערוכה, שתתברכו מאת אלוקי המערכה, להשפיע לכם אלף פעמים ככה, מתוך נחת וריוחה, ותזכו לרוב תענוג ונחת מכל המשפחה.

כ"ד המברכים מקרב לב

ניכס: ארזכי אנתם, אשה יאא, ברוך, יהודה, אהרן צריאא, יאקא, אער זאא וואאא.

חתכס: יאקא הרצוג

הודעה משמחת

שמחים אנו להודיע לציבור אנשי שלומינו שיחיו

כי אי"ה תתקיים

חלוקת לחם מקמה מלא
- חינוך אין כסף -

תתקיים אי"ה
ביום ראשון הבעל"ט
בכניסה לבית מדרשינו הגדול

לע"נ האה"ח
מרת פייגא ב"ר אלתר משה יוסף ע"ה
נלב"ע ט' אייר תשפ"א

נתנדב ע"י בנה הרבני הנגיד
מוה"ר שמעון ישראל קליין שליט"א
מראשי קהילתינו בוומ"ס יע"א

בברכת יאכלו ענווים וישבעו

הנהלת המפעל

רבינו יצחק בן רבינו יעקב אלפסי זי"ע
בעל מח"ס "הרי"ף" - יומא דהילולא י' אייר ד"א תתס"ג

ואלה תולדות יצחק

רבינו הרי"ף פוסק הראשון של תקופת ה"ראשונים" נולד בסוף תקופת הגאונים בשנת ד' אלפים תשע"ג לפ"ג בעיר "קלעה (חמאן) [ד]" (היום נשארו ממנה רק שרידי חרבות) אשר במדינת אלדזשיר, ולכן הוא נקרא לפעמים הקלעי, ה' תלמידו של רבנו חננאל ורבנו נסים גאון, אחר כך התיישב במארוקו בעיר "פאס", ומכאן כנויו "אלפסי, או רי"ף ר"ת ר' יצחק פאסי, והרביץ שם תורה לעדרים, בפאס ישב הרי"ף עד ד"א תתמ"ח וכבר הגיע לשנות החמש ושבעים, ואולם קמו עליו מלשינים שהלשינו עליו למלכות (סדר הדורות, ולא כתוב שם איזה מלשינות) והוכרח לברוח לספרד, מקודם ישב בקורדובה חדשים מועטים, ומשם עבר לעיר אליסאנה ששימש כבר מאתיים שנה למרכז רוחני ליהודי ספרד.

נשיאותו

באותו זמן כיהן שם באליסנא כראש הישיבה ונשיא העיר רבי יצחק בר יהודה ' גיאת, כעבור זמן מועט בשנת תתמ"ט נפטר ר"י ' גיאת אז מילא הרי"ף את מקומו, גם שם בספרד העמיד תלמידים הרבה בין גדולי תלמידיו רבי ברוך אלבעלי, רבי יהודה הלוי, רבנו יוסף ' מיגאש הנקרא הרי"ף מיגאש, הרי"ף מיגאש בא אליו ללמוד תורה כשהי' נער בן י"ב שנים וארבע עשרה שנים למד אצלו ורבו הרי"ף חיבבו מאד, וכתב עליו "אפילו בדורו של משה לא אישתכח כמותיה בחכמה ובבינה", ושמעו של הרי"ף ה' הולך וגדול והי' נחשב

לגדול חכמי התלמוד בספרד, ורש"י ה' אז גדול חכמי התלמוד בצרפת (פ' רש"י שסביב הרי"ף הוא לא מרש"י עצמו אם כי רבו ככלו ליקוט הוא מדברי רש"י על ש"ס, עיין ביד מלאכי, ובשם הגדולים [חלק גדולים - מערכת ש אות לה]). כיון שנחשב לגדול הדור הרבו לפנות אליו בשאלות מכל קהלות ספרד ואפריקא, והגיעו אלינו ממנו תשובות רבות למאות, חלק ניכר מהן נכתב בשבתו בפאס, רובן ככולן נכתבו ערבית, ורובן ככולן תורגמו ללה"ק ויצאו לאור עולם, עיין בשם הגדולים (שם) שכותב והרב העטור ובעל התרומות ושאר פוסקים מייתו תשובות הרי"ף, ואני הצעיר ראה ראיתי קובץ תשו' הרי"ף, כתב יד... ועתה עלו על מזבח הדפוס, עכ"ל.

פוסק הדורות

כל גדולי עולם קיבלו את דבריו ללא סייג, ידוע הדבר, כי הרמב"ם רגיל היה ללמד לתלמידיו את הספר ההלכות של הרי"ף, וכן כותב עליו הרמב"ם בהקדמתו לפירוש המשניות וז"ל: וההלכות אשר עשה רבנו הגדול רבי יצחק ז"ל הספיקו בעד כל ההלכות והחיבורים ההם... מפני שהם כוללים את כל הפסקים והדינים שצריך אליהם בזמננו זה... ואין תפיסה עליו בהם אלא בהלכות מועטות, לא יגיעו עד עשר בשום פנים, עכ"ל, וכמוש"כ הראב"ד (בספרו תמים דעים סימן ק"ז) וז"ל: "יש לי לעצום עיני ולסגור דלתי פי וללכת אחרי ימין ולשמאל...", וכן חושב אותו מרן הבית יוסף כראשון בין שלשת עמודי הוראה ה"ה

- ט שבהם ידובר על הקרבת הפסח וכל הדינים הקשורים בו, וכדו', ומצד אחר הוציא את ההלכות הנוהגות בזמן הזה מדברי קדשים וטהרות וסדרם בשם מיוחד "הלכות קטנות", הלכות ס"ת, מזוזה, תפילין, שעיקרן במסכת מנחות, לרוב מביא לשון הגמ' ומשמיט המשא מתן של הסוגי', וכן משמיט דעת האמורא שלא נפסק כמותו.

מדותיו

עיין בשיטה מקובצת (ב"ק דף צב:) וז"ל: וכתב תלמיד אחד מתלמידי ה"ר יוסף הלוי ז"ל אבן מיגש, וז"ל מועתק מלשון ערב"י, אמרו בסוף החובל, בירא דשתית מיניה לא תרמי ביה קלא, פירוש הבור ששתית ממנו לא תשליך בו אבן או דבר אחר, כלומר לא תזלזל בו ולא תגמול אותו רע, אחר שנתהנית ממנו, וזה על דרך משל לשאר הדברים, שמי שבא לאדם ממנו איזו תועלת או נהנה ממנו, אין ראוי לו לעשות שום מעשה שיבא לו נזק ממנו, וכבר הביאו שם בגמ' על ענין משלים ופסוקים מענין מכות מצרים וגלו הסבה שנעשו קצתם על ידי אהרן ע"ה, וספר רבינו ז"ל על רבו הריא"ף ז"ל שאירע לו ענין זה עם איש אחד, ולא רצה לדון אותו כלל, כדי שלא ידון אותו במה שיבא לו היזק ממנו, ונמנע זה מניעה גמורה, וזה שהוא ז"ל (הרי"ף) חלה ונכנס אצל אדם אחד במרחץ שהיה לו ביתו, ונתהנה מהמרחץ הנזכר, אחר כך זימן אותו שישב אצלו עד שיבריא, וכבד אותו הרבה ועשה עמו טובה והבריא, ובהמשך הזמן על האיש ההוא מטה ידו וירד מנכסיו... ונתחייב לתת ממון לבעלי חובות, וירד עד שהוצרך למכור המרחץ הנזכר, ולשום אותו לבעלי חובותיו, ואמר רבינו יצחק ז"ל לא אדון ולא אורה במרחץ הזה לא במכר ולא בשומא ולא בשום דבר המתיחד בו לפי שנתהנית ממנו, - ומסיים שם התלמיד - ואם היה זה בדומם שאין לו הרגשה, כל שכן וקל וחומר בני אדם המרגישים בהיזק ובתועלת, שיהיה זה שנוי לעשותו, והעושהו יוצא משורת המוסר ודרך ארץ, ע"כ עי"ש.

ובא השמש

לפני פטירתו הועיד הרי"ף את תלמידו הגדול הרי" מיגאש למלא את מקומו, אף שבנו ר' יעקב הי' תלמיד חכם גדול, והשיב נשמתו הטהורה זקן ובא בימים ביום

הרי"ף הרמב"ם והרא"ש שבית ישראל נשאן עליהם ושעל פיהם הוא מכריע ההלכה בשולחן ערוך, המאירי מכנהו "גדול הפוסקים", גם רבנו מנחם בן זרח (בהקדמתו לספרו צדה לדרך) כתב עליו "כי ילאה אדם לחבר ספר כמוהו זולת זה שהשכינה שורה עליו..." והרמב"ן כתב עליו "כל הפורש ממנו פורש מן החיים", וז"ל השם הגדולים (בערכו): ור"י בעל התוס' היה אומר כי ודאי רוח הקודש שרתה על הרי"ף כשחיבר ההלכות, ואני ראיתי קונטרס מרבינו יעקב ממרו"ש (מבעלי התוס', הכ') שהיה שואל שאלות מן השמים דינים שהיה מסתפק בהם ומשיבים לו, ופעם אחת שאל בפרט דין אחד אם הלכה כהרי"ף או כחולקים והשיבו לו מן השמים שודאי הלכה כהרי"ף דחשיב טובא וקראו עליו ויזרע יצחק ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד ע"כ, עכ"ל החיד"א, ועיין שם שמביא שהרבה גאוני הדורות עשו פי' להלכות הרי"ף כמו הרא"ה, הריטב"א, רבינו תם, הר"ן, נמוקי יוסף, רשב"ם, בעל העטור, ועוד, זצ"ל, בסוף מסכת נדה נדפס "סימני כל הדינים הנמצאים ברב אלפסי" שחיברו רבי יהושע בועז זצ"ל בעל 'השלטי גבורים' על הרי"ף, ספר זה הוא רב תועלת, שבו מחלק כל הלכות הרי"ף כסדר הלכות הרמב"ם ומציין מקומו ברי"ף, ועיין בשם הגדולים (ערך מ אות נט) שהרמ"ע מפאנו זי"ע הוציא ספר בשם "אלפסי זוטא" קצור רב אלפס שאין בו שום שקלא וטריא (גם זו הקשורה עם ההלכה) רק אותה המימרא שהיא ההלכה, והוא ספר נחמד בלשון וסדר צח וברור כלשון הרי"ף, וכמה דינים הוסיף מדעתו הרחבה בדברים מועטים מובלעים בתוך דיני הש"ס, וכמה הלכות מקדשים שבתוך הש"ס מסדר מועד בגמ' דהרי"ף השמיטן, הרב ז"ל כתבינהו להלכותיהון בלשון ברור כנעם שיח הרי"ף, עכ"ל החיד"א.

מורשתו הרוחנית

אולם שמו הגדול נודע ונתפרסם ע"י חיבורו הגדול ספר ההלכות הרי"ף, המכונה "תלמוד קטן", המבאר כל ההלכות שהוזכר בש"ס, רק מה שנוגע בזמן הזה, דהיינו הספר מקיף את שלשת סדרי התלמוד הנוהגים למעשה גם בזמן הזה: מועד נשים ונזיקין, אבל גם בסדרים אלה השמיט פרקים שלמים שערכם לא שייך בזמן הזה, כגון ממסכת פסחים השמיט את הפרקים ה

תורה בלחות לבך - וצבי כתריה לך חבשו, לא עצרו כח נבונים לעמוד - לולא תבונות ממך דרשו. - עיין בליקוטי שו"ת חת"ס על חו"מ סימן ה' שלמד הלכות מנוסח מצבת קודש איש האלקים הרי"ף זצ"ל.

ז"ל שם הגדולים (בערכו של הרי"ף) ובזמן פטירת הרי"ף יש קצת חילוף ובס' קורא הדורות מביא הדברים ולא יעיר כי הם דברי מתחלפים ע"ש דף ז' ע"א ועי' בתשב"ץ ח"א סי' ע"ב, עכ"ל, הנה עיין שם בברכות לפני הרי"ף שמביא וז"ל: בענין פטירת הרי"ף ז"ל נפלה מבוכה גדולה בין החכמים חוקרי קדמוניות, כי הנה לנוסח הס' דרך תמים הכתוב כאן נפטר ביום ג' בשבת בעשרה ימים לחדש אייר ד' אלפים תתס"ג, ובאלפס דפוס ראשון (קושטנטינא) בסופו כתבו וז"ל נגזו ארון הקדש הרב הגדול ראש גלת אריאל רבינו יצחק אלפסי ז"ל שנפטר ביום שבת אחד עשר יום לחודש אייר בעיר אלודינא שנת ד"א תתס"ג ליצירה, אבל זה וזה לא יתכן כי ראש חדש אייר לא יחול לעולם באחד מימי אד"ו ולנוסח 'דרך תמים' היה צריך שיחול אז ר"ח אייר ביום ראשון, ולנוסח הרי"ף ד"ק היה צריך שיחול ביום רביעי וזה אי אפשר, ובאמתה הי' קביעת שנת תתס"ג בש"ה ור"ח אייר חל אז בשבת, והנה בספר קבלת הראב"ד והיוחסין כתבו שמת בניסן ולא באייר, וכן מובא בס' סדר הדורות (במקום אחד, הכ'), והיותר נכונה נראה נוסחת התשב"ץ ח"א סימן ע"ב שכתב וז"ל: ונפטר הרי"ף ביום ג' בשבת בעשרה ימים לירח סיון שנת ד"א תתס"ג, והוא היה בן תשעים שנה עכ"ל, ונוסחא זו מסכמת עם הקביעות הנ"ל, וע"כ נראה כי האמת אתה, אולם הרב המאירי בפתיחה למס' אבות כתב שנפטר בשנת ד"א תתפ"ג, ... עכ"ל.

**זכותו הגדול יגן עלינו
ועל כל ישראל**

י' אייר ד' אלפים תתס"ג בהיותו בן צדי"ק שנים לחייו, וזה אשר חרתו על מצבת קבורתו אשר בעיר אליסנא (הובא בש"ס מסכת ברכות לפני התחלת הרי"ף בשם ספר 'דרך תמים') רבי משה אבן עזרא חצב על מצבת קברו את החרוזים אלו: כתבו בעט ברזל עלי שמיר - שבר אשר היה לזכרון, יכלו ימות עולם ויתחדש - אבלו לכל יבוא לדור אחרון, אמרו בקבר זה מקור חכמה - נקבר ועולם בא בעורון, יום נצלה נזמה וחליתה - תורה והורידה עדי גרון, באו בני ציון ובמרירות - עליו תילילו בשברון, כי חק ספוד ובכות עלי מקום - בו נקברו לחות וארון. ואחר החרוזים אלו כתוב זה הלשון: "נקבר בקבר זה ראש הראשים, ואלוף הקדושים, ומחכים הישישים, וחכם חרשים, וקדשי הקדשים, הנזר והמצנפת, האות והמופת, יחיד העולם ומלואו, ממזרח שמש ועד מבוא, שר התורה מקור הבינות, ושמעו הולך בכל המדינות. הרב הגדול, מחסה עוז ומגדול, אלופינו, ורוח אפינו, כוכב נשפינו, ואור עפעפינו, הצדיק העניו, אשר כמוהו לא היה לפניו, מר רב יצחק אלפסי זצ"ל נוחו עדן. נכסף אל קדושו, ושבה אל אלקים נפשו, ביום ג' בשבת עשרה ימים לחודש אייר שנת ד"א תתס"ג ליצירה. - יום עברה היום ההוא, יום צרה, יום חושך ואפילה, יום ענן וערפל, יום קדרו שחקים ואורותם, ושק הושם כסותם, הכוכבים אפלו, והגבעות התקלקלו, וכל ישראל נבהלו. עלה לשיבה עליונה, למנוחה שאננה, זקן ושבע ימים, לובש מלבוש מעללים, ושם גדול כשם הגדולים, לתת לו מהלכים, בין השרפים והמלאכים, במרומי שמים יהל אורו. בסתר עליון היה מגורו, ובצל שדי יושר נכחו, וזיו השכינה ילך נכחו, תורתו תהי מבטחו, ובהקיצתו היא תשיחו, יעמוד לגורלו, ובבנין בית זבולו, יעלה דרך גבולו, כי"ר ונאמר אמון". והרב רבי יהודה הלוי ז"ל (תלמידו) ראש המשוררים חקק על קברו שלש שורות אלו: הרים ביום סיני לך רעשו - כי מלאכי האל בך פגשו, ויכתבו

חלק מהוצאת הגליון נתנדב ע"י ידידינו החשוב

מוה"ר ישכר בעריש מילער הי"ו

לרגל שמחת אירוסי בנו למזל טוב ובשעתו"מ

הגה"ק רבי נפתלי צבי בן רבי מנחם מענדל זי"ע מראפשיץ
יומא דהילולא י"א אייר - תקפ"ז

אים אנגעקניפט די תפילין של יד האט אים רבי מיכל זלאטשובער געזאגט, "ער בינדט אים אן צו א הויכע בחינה גדול ונורא".

דער ראפשיצער רב איז געווען א תלמיד פון רבי משולם איגרא, דער קצות און דער נתיבות האבן אויך געלערנט ביי רבי משולם איגרא פון זיין דרך הלימוד והחידוש.

אויך איז דער ראפשיצער רב געווען א תלמיד פון רבי'ן ר' אלימלך מליזענסק זי"ע, ווען ער איז געקומען די ערשטע מאל צום רבי ר' אלימלך האט אים דער רבי ר' אלימלך נישט געוואלט מקבל זיין ווייל ער איז א יחסן - ער האט געזאגט אז די מיוחסדים האלטן זיך גרויס - דער ראפשיצער רב האט געוויינט בדמעות שלישי און געזאגט "וואס איז ער שולדיג אז זיין מאמע האט אים געבוירן", אזוי האט ער געוויינט בדמעות שלישי. די וועלט זאגט אז ער האט אזוי שטארק געוויינט ביז עס האט אנגעהויבן צו קומען בלוט אנשטאטס טרערן, ביז דער רבי ר' אלימלך האט אים מקבל געווען.

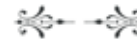
שפעטער איז ער געווען א תלמיד פונעם רבי'ן פון לובלין, און ער איז אויך געווען א תלמיד פון רר' מענדלע פון רימנוב.

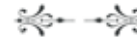
איך האב געהערט זאגן די מימרא אויפן ראפשיצער רב ער האט געדארפט אראפקומען אויף דער וועלט, האט דער בעל דבר גע'טענה'עט אז ס'איז א סכנה פאר איהם

י"א אייר איז די יארצייט פונעם ראפשיצער רב זצוק"ל, דער זרע קודש.

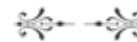
ראפשיצער רב איז געבוירן געווארן שבועות, דער זעלבער טאג וואס דער בעש"ט איז נסתלק געווארן, בשנת תק"כ.

ער איז נסתלק געווארן בשנת תקפ"ז, ער האט געלעבט ס"ז שנים, ס'איז נישט קיין אריכת ימים, דעמאלט איז עס יא געווען אריכת ימים.

זיין טאטע איז געווען הרה"ק רבי מענדעלע לינסקער זצוק"ל, ער איז געווען א גרויסער גאון וקדוש, דער ראפשיצער רב איז געווען א גרויסער יחסן, זיין מאמעס טאטע איז געווען הגאון רבי איציק'ל האמבורגער זלה"ה (רבי איציקל איז געווען א קרוב מיטן רבי' פון לובלין און מיטן רבי ר' שמעלקא און מיטן אייזענעם קאפ, זיי זענען אייניקלעך בן אחר בן פונעם של"ה הק', דער ראפשיצער רב האט געהייסן א גרויסע יחסן מער פון אלע רבי'ס), ער האט געהייסן "הורוויץ - דער ראפשיצער רב'ס טאטע האט נישט געהייסן הורוויץ, דער ראפשיצער רב האט גענומען דעם נאמען פונעם זיידן רבי איציקל.

ווען דער ראפשיצער רב האט בר מצוה געהאט האט אים זיין טאטע רבי מענדעלע לינסקער געטראגן צו רבי מיכל זלאטשובער צו לייגן תפילין, ווען ער האט

שינאווע'ר רב איז ידוע אז ווען ער איז געווען א קינד האט אים א וואגן איבער געפארן, ער איז געווען אין א גרויסע סכנה, האט צאנזער רב געשיקט מזכיר זיין ביים ראפשיצער רב, האט ראפשיצער רב געשיקט שמן זית פון חנוכה אז ער זאל דאס שמירן אויפן קינד און ער איז טאקע אויסגעהיילט געווארן.

ראפשיצער רב זי"ע האט געזאגט וואס איז דער חילוק צווישן איהם און זיין חבר, זיי האבן ביידע צוזאמען געהארעוועט און אויפגעשטאנען פארטאגס, נאר דער חילוק איז געווען ביים גלעזל בראנפן נאכ'ן דאווענען, "מיין חבר נאך אזא גרויסע עבודה זעצט ער זיך אראפ נאכ'ן דאווענען טרינקען א גלעזל בראנפן, און ער טראכט אזוי אריין ווי אזוי האט מיין טאטע געדאוונט, טראכט ער אז איך שטיי העכער פון מיין טאטן קומט מיר דאס גלעזל בראנפן, אבער איך - האט דער ראפשיצער רב געזאגט אויף זיך - אז איך קוק צו די עבודה פון מיין טאטן און פון מיין זיידן, זעה איך אז כ'האב נאכנישט אנגעהויבן, און דאס גלעזל בראנפן טרינקט זיך שוין נישט אזוי".

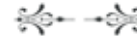
דער ראפשיצער רב זי"ע האט געהאט א חבר וואס אין די יוגנט האבן זיי צוזאמען געלערנט און געהארעוועט, און ער איז אויסגעוואקסן 'דער ראפשיצער רב' און יענער נישט. ווען זיי האבן זיך געטראפן האט דער חבר איהם געזאגט: אפשר קענסטו מיר מסביר זיין, מיר זענען צוזאמען אויפגעשטאנען ביי חצות יעדע נאכט, און צוזאמען געלערנט און געדינט דעם באשעפער. [ווייזט אויס אז יענער איז אויך געווען א גאון, א חבר פונעם ראפשיצער רב!]

האט ער איהם געענטפערט: דו ווייסט וואס כ'וועל דיר זאגן? איך האב אויך די זעלבע קשיא (שהרה"ק מראפשיץ חשב על עצמו שאינו גדול כלל וחבירו גדול ממנו), ס'איז מיר טאקע אויך שווער געווען די זעלבע קשיא! און אפשר טאקע וועגן דעם ווייל איך האב די קשיא אזוי, און דו האסט די קשיא אזוי...

**זכותו הגדול יגן עלינו
ועל כל ישראל אמן**

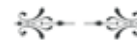
אזא איד, ער וועט נישט קענען מער מסית זיין צו עבירות. האט מען אים געזאגט "האב נישט קיין מורא, מען וועט אים צושטעלן אזא רביצין וואס וועט אים אהערשטעלן..."

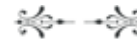
מ'זאגט נאך אויפן ראפשיצער רב ז"ל אז ער איז שיכור געווארן פורים פון מגילה ליינען, און שמיני עצרת פון כתר ביי מוסף...

דער ראפשיצער רב איז געווען זייער גרויס, קדושתו מי ימלל, שבועות האט דאס דאווענען אין ראפשיץ גענומען שעות ארוכות, שעות אויף שעות, ובפרט דער "אהבה רבה" האט געדויערט איבער צוויי שעה, מען האט עס געזינגען - בכלל אין ראפשיץ ביים דאווענען האט מען אסאך געזינגען - ער האט ארומשפאצירט אין בית המדרש ארויף און אראפ, און יעדער איז געווען איינגעוויקלט אין זיין טלית, מיט אזוינע בכיות צוויי שעה.

ס'איז אויך מקובל אז עס איז געווען ווען דער צאנזער רב איז געווען א יונגערמאן, איז ער געווען אין ראפשיץ ביים ראפשיצער רב ז"ל דער זרע קודש. און ער האט שוין דעמאלטס אזוי געדאווענט, האט די ראפשיצער רביצין געפרעגט דעם ראפשיצער רב 'איך פארשטיי אז ער דארף קלאפן, אבער פארוואס זאל ער קלאפן מיטן ווייענדיגן פיס, זאל ער קלאפן מיטן אנדערן פיס?', האט איר דער ראפשיצער רב געזאגט "ווען ער זאל ווען וויסן א חילוק מיט וועלכן פיס ער קלאפט, וואלט איך אים נישט געלאזט קלאפן..."

אין ראפשיץ איז געווען א מעשה ביי די חתונה פון רבי מענדעלע גלאגוב'ער, האט מען געברענגט א פארקריפלטן איד ל"ע, פארטאגס האט מען אים אראפגעלייגט ביים טיר פונעם ראפשיצער רב'ס הויז, און דער ראפשיצער רב איז אויפגעשטאנען פארטאגס און ער וויל ארויסגיין, ס'איז געווען טונקל און ער זעהט ווי א איד ליגט אים דארט און ער לאזט אים נישט דורכגיין, האט ער אים געזאגט "הייב זיך אויף און גיי פון דאנעט", דער איד האט זיך אויפגעהויבן כאחד האדם און ער איז געגאנגען.

ברך עזר נישואין "ברך משה" רחסידי מאטמאר

ע"ש כ"ק רבינו הקוה"ט מרן משה
בן הגה"ק רבי חיים צבי זיעוועכ"א

המטרה: להמציא הלוואות גדולות בתשלומים נוחים ביותר לאנשי שהגיע זמן כלולות בניהם בשעטר"מ

קרית יואל - בני ברק

ברכת מזל טוב

אנו משגרים ברכת מזוט חמה ולבבית לאנשי כאו"א בשמו יבורך

הרה"ח ר' מאיר אליהו אקער שליט"א

ולחתנו הרה"ח ר' יוסף יהושע גרין שליט"א
לאירוס בני - נכדו הבה"ח כמר ישעיהו נייז

הרה"ח ר' דוד יואל גרין שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' אליעזר גרין שליט"א
ולחתנו הרה"ח ר' דוד גרין שליט"א

לאירוס בתו - נכדתם

הרה"ח ר' ישכר בעריש מילער שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' משה מילער שליט"א
ולחתנו הרה"ח ר' נח יעקב היימליך שליט"א

לאירוס בני - נכדו הבה"ח כמר יואל חיים נייז

הרה"ח ר' פסח עקשטיין שליט"א, י-ם

ולחתנו הרב ר' נחמן יאקאב שליט"א
לאירוס בתו נכדתם

הרב ר' מרדכי בנימין אלטער יוזשעף שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' יעקב יוזשעף שליט"א
ולחתנו הרה"ח ר' מנחם מענדל דאוידאויטש שליט"א

לאירוס בני - נכדו הבה"ח כמר יהושע העשיל נייז

הרה"ח ר' משה יהושע בן אלעזר שליט"א

להיכנס בנו לעותומיז

הר"ר שלמה פריינד הי"ד

ולמטפחת פריינד שיחיו

ולחתנו הרה"ח ר' יוסף צבי ניילדער שליט"א

ולמטפחת פרידמאן שיחיו

להולדת בני - נכדם

הרה"ח ר' מאיר לייפער שליט"א

אדמו"ר מנדבורנא אראד

להולדת נכדתו אצל חתנו הר"ר אברהם אביש הלפרין הי"ד

הרה"ח ר' משה יעקב מאשקאוויטש שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' יעקב מרדכי מאשקאוויטש שליט"א

להולדת נכדם אצל חתנו - נכדו הר"ר אליעזר אלתר יוסף ווייס הי"ד

נפש חי"ח

ע"ש הרבנית הגדולה
מרת ח' מייזליש ע"ה
בת מרן רבינו משה הי"ע
מלבע ח'י שכט תשנ"ג

חסיד "מנחם משה"

ע"ש ר' מנחם משה בן ד"ר
ב"ר רוב"ל
מלבע ח'י מנחם אב תשנ"ב
חוטת מרת חנה דבורה ע"ה

ב"ר אליעזר ד"ר
מלבע ח'י י"ח תשרי תשע"ב

תהלה לדוד

ע"ש ר' משה ח'י בעלז' ד"ר
ב"ר יחזקאל משה'ל
מלבע ח'י"א תשרי תשנ"ח

אב"ן ישראל

ע"ש ר' אברהם טען בערסטא ד"ר
ב"ר ישראל ד"ר
מלבע ח'י"ז חשוון תשל"ז

ציו"ן לנפש חי"ח

ע"ש ר' ס' ציון בעלז' ד"ר
ב"ר ישראל צבי ד"ר
מלבע ח'י שכט תשנ"ג
חוטת מרת ח'ה ע"ה
ב"ר יהושע ד"ר
מלבע ח'י"א סיון תשנ"ה

חסיד בא"ר

ע"ש ר' אלכסנדר בעלז' ד"ר
ב"ר עזרא ד"ר
מלבע ח'י נסן תשנ"ז
חוטת מרת רייזל ע"ה
ב"ר אפרים ד"ר
מלבע ח'י סבת תשנ"א

משא"ת חיים

ע"ש ר' חיים טייך ד"ר
ב"ר מרדכי מנחם ד"ר
מלבע ח'י"א אדר א' תשנ"ח
חוטת מרת אלטע שייטל ע"ה
ב"ר משה אליהו ד"ר
מלבע ח'י נסן תשנ"ג

י"ש קטנה עולמו

ע"ש ר' יהושע חיים ד"ר
ב"ר יצחק ד"ר
מלבע ח'י"א אב תשנ"ז
חוטת מרת שייטל ע"ה
ב"ר צבי יהודה ד"ר
מלבע ח'י סבת תשע"א

חסיד "משה יוחנן"

קרו"ע"ש
הרה"ח ר' משה יוחנן
ב"ר מנחם אב קליין ד"ר
ממייסדי קרן עזר נישואין

חסיד "שלמה זלמן"

ע"ש ר' שלמה זלמן וירצבער ד"ר
ב"ר מרדכי ד"ר
מלבע ח'י כסלו תשס"ב

חסיד "ישראל יעקב"

ע"ש ר' ישראל יעקב איהבערער ד"ר
מלבע ח'י"א אדר תשנ"ז
ואביו ר' נתן טען ב"ר מנחם מענדל ד"ר
מלבע ח'י"א סיון תשנ"ה
אביו מרת רייזל ע"ה
ב"ר ישראל יעקב הלוי ד"ר
מלבע ח'י"א תמוז תשנ"ג

חסיד "שמואל חנה"

ע"ש ר' שמואל אב לעוו ד"ר
ב"ר יעקב רוב"ל
מלבע ח'י תשרי תשנ"ח
חוטת מרת חנה ע"ה
ב"ר חיים משה ד"ר
מלבע ח'י"ב חשוון תשל"ז

אנשי חי"ל

ע"ש ר' אברהם פרידמאן ד"ר
ב"ר חסיד ד"ר
מלבע ח'י שכט תשנ"ג
חוטת מרת חנה לאה ע"ה
ב"ר יעקב פרידמאן סב"ח ד"ר
מלבע ח'י אלול תשנ"ג

צב"א מר"ם

ע"ש ר' צבי אלימלך בעלמאן ד"ר
ב"ר אברהם ד"ר
מלבע ח'י אלול תשנ"ט
חוטת מרת שייטל ע"ה
בת ר' מרדכי מנחם ד"ר
מלבע ח'י"א תמוז תשנ"ט

אפרון נמטל לוי שמעון

ע"ש ר' שמעון ראסקאל ד"ר
ב"ר שניאור זלמן ד"ר
מלבע ח'י מנחם אב תשנ"ח
חוטת מרת דבורה ע"ה
בת ר' שלמה יואל ד"ר
מלבע ח'י אדר תשנ"ע

"זכרון חיים צבי"

ע"ש ר' חיים צבי שווארץ ד"ר
ב"ר חוקי איתמר טוב"ל ד"ר
מלבע ח'י"א כסלו תשנ"ה

ממכון שבתו השניח

ממכון שבתו השניח